

S P R Á V A
o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie
podľa zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení
neskorších predpisov, podľa prílohy č.5

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE
Ž A Š K O V

Október 2018

Obsah

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.I Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie 4
2. Sídlo 4
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie 4

A.II Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov 5
2. Územie 5
3. Dotknuté obce 5
4. Dotknuté orgány 5
5. Schvaľujúci orgán 5
6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice 5

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

B.I Údaje o vstupoch

1. Pôda 6
2. Voda 8
3. Suroviny 8
4. Energetické zdroje 8
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru 9

B.II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie 10
2. Voda 10
3. Odpady 10
4. Hluk a vibrácie 11
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia 11
6. Dopĺňujúce údaje 11

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.I Vymedzenie hraníc dotknutého územia 12

C.II Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie¹²

1. Horninové prostredie 12
2. Klimatické pomery 14
3. Ovzdušie 14
4. Vodné pomery 14
5. Pôdne pomery 16
6. Fauna, flóra 17
7. Krajina 24

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov, územný systém ekologickej stability.....	29
9. Obyvateľstvo – demografické údaje	33
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.....	34
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality	34
12. Iné zdroje znečistenia	34
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.....	34
C.III Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	
1. Vplyvy na obyvateľstvo	36
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	36
3. Vplyvy na klimatické pomery	36
4. Vplyvy na ovzdušie	36
5. Vplyvy na vodné pomery	36
6. Vplyvy na pôdu	37
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy	37
8. Vplyvy na krajinu.....	37
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, na územný systém ekologickej stability	38
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	39
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	39
12. Iné vplyvy	39
13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi	39
C.IV Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	40
C.V Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)	
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.....	46
2. Porovnanie variantov	46
C.VI Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia.....	46
C.VII Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	47
C.VIII Všeobecné záverečné zhrnutie.....	47
C.IX Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka).....	47
C.X Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	47
C.XI Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.....	47
Príloha č.1 Vyhodnotenie požiadaviek určených v rozsahu hodnotenia.....	48

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.I Údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

Obec Žaškov

2. Sídlo

Obecný úrad, Hlavná 112/106, 027 21 Žaškov

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie

Oprávnený zástupca obstarávateľa:

Milan Pavlovčík - starosta obce

telefón: +421/903 552 615

e-mail: starosta.zaskov@dkubin.sk

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD:

Ing. Igor Kmeť, registračné číslo 282

telefón: +421 0905 957 538

e-mail: ik.ekomap@gmail.com

A.II Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

Územný plán obce Žaškov - etapa: Návrh ÚPN-O.

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo)

Kraj: Žilinský
Okres: Dolný Kubín
Obec: Žaškov
Katastrálne územie: Žaškov

3. Dotknuté obce

- obec Kraľovany
- obec Párnica
- obec Veličná
- obec Komjatná
- obec Švošov
- obec Stankovany

4. Dotknuté orgány

v zmysle § 3 písm. m) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, dotknutý orgán je orgán verejnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas, stanovisko alebo vyjadrenie vydávané podľa osobitných predpisov, sa vyžaduje pred prijatím alebo schválením strategického dokumentu:

- Žilinský samosprávny kraj, Odbor dopravy a územného plánovania, Žilina
- Okresný úrad Žilina, Odbor výstavby a bytovej politiky, Odd. územného plánovania, Žilina
- Okresný úrad Žilina, Odbor opravných prostriedkov, Referát pôdohospodárstva, Žilina
- Okresný úrad Žilina, Odbor starostlivosti o životné prostredie, odd. ochrany prírody vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Žilina
- Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Žilina
- Krajský pamiatkový úrad Žilina, pracovisko Ružomberok
- Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia geológie a prírodných zdrojov, Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia ochrany prírody a krajiny, Bratislava
- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Odd. programovania dopravnej infraštruktúry sekcia cestnej dopravy a pozemných komunikácií, odbor rozvoja dopravnej infraštruktúry, Bratislava
- Ministerstvo obrany SR, Agentúra správy majetku, Bratislava
- Dopravný úrad SR, Divízia civilného letectva, Bratislava
- Obvodný banský úrad, Banská Bystrica
- Okresný úrad Dolný Kubín, Odbor starostlivosti o životné prostredie
- Okresný úrad Dolný Kubín, Pozemkový a lesný odbor
- Okresný úrad Dolný Kubín, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- Okresný úrad Dolný Kubín, Odbor krízového riadenia
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dolnom Kubíne
- Regionálna veterinárna a potravinová správa, Dolný Kubín
- Okresné riaditeľstvo HaZZ, Dolný Kubín

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo obce Žaškov.

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Riešené územie leží mimo dosahu štátnych hraníc SR. Riešenie Územného plánu obce Žaškov preto nespôsobuje vplyvy presahujúce štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA**B.I Údaje o vstupoch****1. Pôda - záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber**

Realizácia Územného plánu obce Žaškov si vyžaduje trvalé zábery poľnohospodárskej pôdy.

1.1 Záber poľnohospodárskej pôdy

Záber poľnohospodárskej pôdy je vypracovaný v zmysle požiadaviek dotýkajúcich sa ochrany poľnohospodárskej pôdy, ustanovených v zákone č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní PP v znení neskorších predpisov. V zmysle §13 a §14 tohto zákona sa musí dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami jej ochrany pri každom obstarávaní a spracovaní územnoplánovacej dokumentácie.

Podľa zák. č. 57/2013 Z.z., ktorým sa novelizoval zákon č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, je potrebné chrániť najkvalitnejšiu pôdu v katastrálnom území. Podľa Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z. z. v katastrálnom území Žaškov sú to poľnohospodárske pôdy nasledovných BPEJ : **0805001,0806002,0806005, 0863412, 0869212, 0869422, 0869512, 08889212, 0963212, 0963412, 0965212, 0965242, 0965512, 0969422, 0969512, 0971412, 0987242, 1070423.** V tabuľke č.1 sú tieto pôdy vyznačené tučným písmom.

ÚPN-O navrhuje zábery najkvalitnejšej pôdy (Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z.) v nevyhnutne potrebnom rozsahu, vzhľadom k tomu, že celé súčasné zastavané územie obce a jeho bezprostredné okolie je zaradené medzi najkvalitnejšie pôdy. Navrhované rozvojové plochy nadväzujú na zastavané územie obce a spolu s ním vytvárajú kompaktný celok. Rozsah navrhovaných trvalých záberov pre jednotlivé funkcie zodpovedá potrebám rozvoja a funkčného usporiadania obce.

Návrh územného plánu nie je vyhotovený vo variantoch. Celkový navrhovaný trvalý záber poľnohospodárskej pôdy predstavuje 25,832 ha. Navrhované rozvojové plochy nadväzujú na zastavané územie obce a spolu s ním vytvárajú kompaktný celok. Pri výpočte záberov v lokalitách určených pre výstavbu, sa výmera záberov znižuje v zmysle regulatívov záväznej časti na jednotlivé funkčné plochy.

Tab.č.1 - Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde

Číslo lokality	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromeliorač. zariadenia (závlaha, odvodnenie)	Iná informácia - v zast. území k 1.1. 1990
			Spolu v ha	Z toho				
				Kód / skupina BPEJ	Výmera v ha			
01	VS 01	0,735	0,646	0805001/5	0,646	Fyzické osoby	nie	nie
02	SP 01	8,247	5,701	0890562/8 0892883/9 0805001/5 0887513/8 0882682/9 0892983/9	2,960 0,084 1,475 0,221 0,303 0,658	Fyzické osoby	nie	nie
03	BI 01	1,065	0,468	0805001/5 0882882/9	0,288 0,180	Fyzické osoby	nie nie	áno(časť) áno(časť)
04	BI 01	0,257	0,129	0863512/7 0882772/9	0,127 0,002	Fyzické osoby	nie	nie
05	BI 03	4,794	1,359	0805001/5 0863512/7 0882782/9 0882772/9 0863412/7 0889412/8	0,038 0,848 0,251 0,020 0,080 0,122	Fyzické osoby	nie nie nie nie nie nie	áno(časť)áno (časť)áno(časť) nie nie nie
06	BI 01	0,318	0,165	0863412/7 0882882/9 0805001/5	0,110 0,009 0,046	Fyzické osoby	nie	nie
07	BI 04	3,244	1,407	0863212/5 0805001/5	0,554 0,853	Fyzické osoby	nie nie	nie nie
08	DP 03	0,056	0,056	0863412/7	0,056	Fyzické osoby	nie	nie
09	ZU 02	0,838	0,460	0805001/5 0889222/8 0894002/8 0889422/8	0,041 0,227 0,041 0,151	Fyzické osoby	nie nie nie nie	áno áno áno áno

Číslo lokality	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromeliorač. zariadenia (závlaha, odvodnenie)	Iná informácia - v zast. území k 1.1. 1990
			Spolu v ha	Z toho				
				Kód / skupina BPEJ	Výmera v ha			
10	BI 05	4,445	1,771	0889422/8 0869422/7 0869222/6 0894002/8 0869522/7 0889222/8 0889322/8	0,159 0,602 0,527 0,012 0,009 0,445 0,017	Fyzické osoby	nie nie áno(časť) nie nie nie nie	nie nie nie nie nie nie nie
11	ZV 03	0,023	0,023	0869222/6	0,023	Fyzické osoby	nie	nie
12	BI 01	0,127	0,050	0889322/8	0,050	Fyzické osoby	nie	áno(časť)
13	ZV 03	0,009	0,009	0869422/7	0,009	Fyzické osoby	nie	nie
14	BI 06	4,994	2,209	0869222/6 0889322/8 0869422/7 0869312/6 0869322/6 0869522/7 0806002/5 0869222/6 0060002/5	0,463 0,228 0,730 0,065 0,471 0,162 0,004 0,082 0,004	Fyzické osoby	áno(časť) nie áno(časť) áno(časť) nie nie nie nie nie	nie nie nie nie nie nie nie áno áno
15	BI 07	1,541	0,684	0982682/9 0869422/7	0,364 0,320	Fyzické osoby	nie nie	nie áno(časť)
16	BI 08	2,295	0,826	0869422/7 0982682/9	0,788 0,038	Fyzické osoby	nie nie	áno(časť) nie
17	BI 09	1,396	0,580	0806002/5 0869212/6 0869312/6 0869512/7	0,074 0,277 0,218 0,011	Fyzické osoby	nie nie nie nie	áno(časť) nie nie nie
18	BI 10	5,167	2,082	0869512/7 0806002/5	1,778 0,294	Fyzické osoby	áno(časť) nie	nie áno(časť)
19	DP 03	0,288	0,288	0869512/7	0,288	Fyzické osoby	nie	áno(časť)
20	BI 11	0,296	0,136	0905662/8 0	0,131 0,005	Fyzické osoby	nie nie	nie nie
21	BI 11	0,962	0,446	0869212/6 0990462/8 0	0,070 0,367 0,009	Fyzické osoby	nie nie áno(časť)	nie nie áno(časť)
22	BI 12	1,526	0,733	0806002/5 0869212/6 0869312/6	0,020 0,013 0,700	Fyzické osoby	nie nie nie	nie nie áno(časť)
23	BI 01	3,217	0,728	0869312/6	0,728	Fyzické osoby	nie	áno(časť)
24	BI 01	0,641	0,281	0869412/7 0869312/6	0,165 0,116	Fyzické osoby	nie	nie áno
25	VS 02	1,031	0,374	0869312/6 0869512/7	0,208 0,366	Fyzické osoby	nie nie	nie nie
26	RU 03	8,499	0,850	0965542/7 0983782/9	0,637 0,213	Fyzické osoby	nie	nie
27	RU 02	9,832	2,459	0983982/9 0983782/9 0965542/7	0,123 1,598 0,738	Fyzické osoby	nie	nie
28	PV 02	0,912	0,912	0869512/7	0,912	Fyzické osoby	nie	áno
Spolu		66,755	25,832		25,832			

Vysvetlivky :

V stĺpci "kód / BPEJ" sú hrubo vyznačené BPEJ, zaradené medzi najkvalitnejšie v kat. území (Nariadenie vlády SR č.58/2013 Z.z.)

Funkčné využitie : BI - obytné územie (rodinné domy), DP - dopravné plochy, OV – plochy občianskej vybavenosti, PV – plochy poľnohospodárskej výroby, RU - rekreačné územie, SP – plochy športu, TI – plochy technickej infraštruktúry, VS - plochy výroby a služieb, ZU - zmiešané územie, ZV - plochy verejnej zelene

1.2 Záber lesnej pôdy

Lesné pozemky majú v k. ú. Žaškov celkovú výmeru 990,32 ha. V k. ú. obce Žaškov nepríde k záberom lesnej pôdy.

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie

2.1 Zásobovanie obce pitnou vodou

Zásobovanie pitnou vodou obce Žaškov je verejným vodovodom, napojeným na Oravský skupinový vodovod (správcom je v súčasnosti Oravská vodárenská spoločnosť, a.s.). Vodovod v Žaškove je rozdelený do dvoch tlakových pásiem. Vodovod v 2. tlakovom pásme je zásobovaný z vodojemu VDJ 2x150 m³ (536,30 – 539,60 m n. m.), do ktorého je prívod z prameňa Tepeľ s výdatnosťami 1 – 14,9 / 7,6 l.s⁻¹. Vodovod v 1. tlakovom pásme je zásobovaný z vodojemu z objemu 1x150 m³ (548,00 – 550,00 m n. m.). Voda do vodojemu je privádzaná z rozvodnej siete cez ČS. Z verejného vodovodu je zásobovaných 100 % obyvateľov obce.

Zásobovanie nových navrhovaných území je riešené napojením na existujúce rozvody pitnej vody, predĺžením a zokruhovaním existujúcej vodovodnej siete.

✓ *Posúdenie akumulácie v r.2037 :*

priemerná denná potreba vody:	$Q_p = 427\,195 \text{ l/deň} = 427,20 \text{ m}^3/\text{deň}$
maximálna denná potreba::	$Q_{S24} = 783\,090 \text{ l/deň} = 9,06 \text{ l/s}$
maximálna hodinová potreba:	$Q_{hmax} = 16,31 \text{ l/s}$
priemerná ročná potreba vody:	$Q_r = 155\,928 \text{ m}^3/\text{deň}$
minimálna potreba objemu akumulácie:	$V = \text{cca } 470 \text{ m}^3$

Návrh zásobovania územia pitnou vodou sa nachádza v smernej časti návrhu ÚPN - O Žaškov, v kapitole B.13.2 Vodné hospodárstvo a výstupy sú zapracované do jeho záväznej časti.

2.2 Zásobovanie úžitkovou vodou

Zásobovanie úžitkovou vodou sa v územnom pláne obce Žaškov nerieši. Zdrojom úžitkovej vody sú miestne vodné toky a studne (na základe povolenia štátneho orgánu ochrany vôd).

2.3 Zneškodňovanie odpadových vôd

Obec nemá vybudovanú verejnú splaškovú kanalizáciu. Rodinné domy majú vybudované žumpy a septiky. Pre celú obec je spracovaný projekt odkanalizovania splaškových vôd s ich likvidáciou na ČOV Dolný Kubín - "Odkanalizovanie obcí dolnej Oravy - Žaškov, Oravská Poruba, Veličná", na ktorý bolo vydané stavebné povolenie č. j. A/2012/00038/SIM (A/2011/00512/SIM). Do návrhu ÚPN-O je tento projekt zapracovaný v plnom rozsahu

2.4 Odvádzanie zrážkových vôd

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Dažďové vody nie sú odvádzané do jednotnej verejnej kanalizačnej siete, ale stekajú do dažďových rigolov popri ceste, ktoré sú zaústené do potokov pretekajúcich obcou. Tento stav je nevyhovujúci a nezodpovedá environmentálnym stratégiám.

Dažďovú vodu je potrebné v čo najväčšej miere zadržať v území. Dažďové vody zo striech objektov budú prednostne likvidované priamo na príľahlých pozemkoch vsakovaním do podlažia.

3. Suroviny - druh, spôsob získavania

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú ložiská nerastného bohatstva ani dobývacie priestory. Štátny geologický ústav Dionýza Štúra v Bratislava v k. ú. obce Žaškov neeviduje objekty na ktoré by sa vzťahovala ochrana nerastných surovín, neeviduje staré banské diela v zmysle § 35 ods.1 zákona č.44/1988.

Z návrhu územného plánu obce nevyplývajú osobitné požiadavky na spotrebu miestnych surovín.

4. Energetické zdroje - druh, spotreba

4.1 Zásobovanie elektrickou energiou

Cez k. ú. Žaškov sú trasované VVN linky distribučnej sústavy Stredoslovenskej distribučnej, a.s. - dvojité VVN vzdušná linka č. 7735 a 7764.

V súčasnosti je obec Žaškov zásobovaná hlavnou zásobovacou linkou č.238 (22 kV) cez vzdušné prípojky do distribučných trafostaníc 22/0,4kV. Na území katastra Žaškov sa nachádza 9 trafostaníc.

Návrh zásobovania nových území elektrickou energiou je riešený v zmysle platných predpisov (v súčasnosti zákon č.251/2012 a vyhlášky č. 535/2002 Z. z.) káblovými rozvodmi, uloženými do zeme. Súčasťou rozvodov NN v nových územiach je aj návrh rozšírenia siete verejného osvetlenia.

Návrh zásobovania elektrickou energiou sa nachádza v smernej časti návrhu ÚPN - O Žaškov, v kapitole B.13.3.1 Zásobovanie elektrickou energiou a výstupy sú zapracované do jeho záväznej časti.

4.2 Zásobovanie zemným plynom

Plynom je obec zásobovaná z VVTL plynovodu „Severné Slovensko“ Malatiná – Dolný Kubín – Strečno DN 500 PN 63 (vedie mimo riešené územie), cez VVTL plynovú prípojku, ktorá zásobuje regulačnú stanicu Žaškov D 110PN do 400kPa, umiestnenú na severovýchodnom okraji obce v miestnej časti Záhrabovo.

Využitie zemného plynu sa navrhuje komplexne (vykurovanie, príprava teplej úžitkovej vody, varenie). Novo navrhované plynové rozvody budú napojené na existujúce. Uskutočnenie opatrení na zníženie energetickej náročnosti budov pri spotrebe energií a zvyšujúci sa podiel alternatívnych palív zníži spotrebu zemného plynu oproti výpočtu v návrhu ÚPN-O.

Návrh zásobovania zemným plynom sa nachádza v smernej časti návrhu Územného plánu obce Žaškov, v kapitole B.13.3.2 Zásobovanie zemným plynom a výstupy sú zapracované do jeho záväznej časti.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Návrh verejného dopravného vybavenia územia sa nachádza v smernej časti návrhu ÚPN - O Žaškov, v kapitole B.13.1 Doprava a dopravné zariadenia a výstupy sú zapracované do jeho záväznej časti.

5.1 Širšie dopravné vzťahy

Obec Žaškov sa nachádza cca 11 km juhozápadne od okresného mesta Dolný Kubín. Dopravne je obec napojená na nadradenú cestnú sieť cestou III. triedy č.2256 - cez obec Žaškov úrovňovou križovatkou na cestu I. triedy č.70 Kraľovany - Dolný Kubín.

Do k.ú. zasahuje navrhovaná trasa rýchlostnej cesty R3 Nižná nad Oravou - Dlhá nad Oravou (aj so svojím OP).

V blízkosti k. ú. prechádza železničná trať.

5.2 Cestná automobilová doprava

Cestnú sieť v k. ú. Žaškov možno rozdeliť podľa charakteru na cestu III. triedy č. III/2256 vo vlastníctve ŽSK a sieť miestnych komunikácií vo vlastníctve obce. Cesta III/2256 je mimo zastavaného územia so šírkovým usporiadaním v kategórii C 7,5/70, v zastavanom území MZ 8,5 (8,0)/50 vo funkčnej triede B3, reálne však takéto šírkové usporiadanie nie je v celom úseku. Celá sieť MK má vetvový charakter komunikácií pripojených na hlavnú os, cestu III/2256. Návrh ÚPN-O rieši miestne komunikácie ako obslužné komunikácie funkčnej triedy C3, kategórie MO 8,00/40 (so šírkou dopravného priestoru 9,0 m medzi oploteniami, t.j. 2x2,5 m jazdný pruh, 2x2,0 m zelené pásy, resp. 2,0 zelený pás+2,0 chodník) a v stiesnených priestorových a sklonových podmienkach kategórie MOU 6,5/30 (so šírkou dopravného priestoru 7,0 m medzi oploteniami, t.j. 2x2,5 m jazdný pruh, 2x1,0 m zelené pásy) jednosmerné komunikácie kategórie MOU 4,50/30.

5.3 Hromadná doprava

Obec je dobre sprístupnená prímestskou autobusovou dopravou, ktorá je vedená po ceste III/2256 smer Párnica - Žaškov. Na území obce sa nachádza 5 zastávok. Zastávky spĺňajú dochádzkové vzdialenosti tzv. izochróny časovej dostupnosti.

5.4 Železničná doprava

V tesnej blízkosti k. ú. Žaškov prechádza jednokolaťová, neelektrifikovaná železničná trať III. kategórie č. 181 Kraľovany - Trstená, najbližšia železničná zastávka sa nachádza v obci Párnica.

5.5 Civilné letectvo

V katastrálnom území obce sa nenachádza žiadne letisko evidované Dopravným úradom SR.

5.6 Statická doprava

Parkovanie a odstavovanie vozidiel prebieha väčšinou, v novej časti, v rámci obslužných komunikácií tam, kde to šírkové parametre dovoľujú. Odstavovanie vozidiel pri rodinných domoch je zabezpečené väčšinou na vlastných pozemkoch. V obci nie sú vybudované parkoviská v pravom slova zmysle. Spevnené, resp. nespevnené plochy na odstavenie áut sa nachádzajú cintoríne, pri dome kultúry, pri futbalovom ihrisku, pri katolíckom kostole, pri potravinách, pri pohostinských zariadeniach. ÚPN-O navrhuje vybudovať nové parkovacie plochy pri objektoch občianskej, športovej a rekreačnej vybavenosti, ako aj v plochách navrhovanej výroby. Upresnenie požiadaviek na kapacity parkovacích plôch bude

realizované v rámci konkrétnejších územnoplánovacích dokumentov – zóny, stavebné povolenia – podľa ustanovení STN 736110.

5.7 Cyklistická a pešia doprava

V obci sú dobré podmienky pre cykloturistiku a pešiu turistiku. Cez kataster obce prechádzajú značkové cyklotrasy:

- Žaškov - Podšíp (žltá, dl. 8,770 km), napájajúcu sa na cyklotrasu č.2419 - okruh Stankovany-Stankovany cez Šíp, navrhnutú v rámci Cyklostratégie ŽSK, 2014
- Vyšný Kubín - Zázrivá, zn. D.

Cez k.ú. vedú turistické značkové chodníky:

- žltá značka č. 8609a: Dierová Žaškovské sedlo
- zelená značka č. 5570: Žaškov-Žaškovské sedlo - Hrdoš- Komjatná

Návrh ÚPN-O Žaškov rieši dobudovanie ďalších chodníkov, ako aj cyklistických, resp. multifunkčných trás, prepojených do susedných katastrálnych území:

- Žaškov - Komjatná, cez Lopatu , kde sa napojí na CKT č.5424 Valaská Dubová - Švošov.

a náučných chodníkov:

- Dierová - Podšíp (historická osada)
- Zemiansky diel

B.II Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií

Predmetné územie spadá do zóny s kombinovaným znečistením ovzdušia z lokálnych zdrojov (kovospracujúci priemysel Istebné – Široká, miestne kúreniská, doprava) a diaľkového prenosu (Ostravsko-Karvinský a Sliezsky priemyselný komplex). Vyskytuje sa kyslý imisný typ charakterizovaný zvýšenými koncentraciami oxidov síry a dusíka, kyslou depozíciou síry a depozíciou ťažkých kovov, čo sa môže nepriaznivo prejavovať najmä vo flyšovej časti územia.

Priamo na území obce Žaškov sa veľké ani stredné zdroje znečistenia ovzdušia nenachádzajú, zdrojom znečistenia najmä v zimnom období sú lokálne kúreniská (objekty v obci sú vykurované pevným palivom). Životné prostredie obce je najviac postihnuté účinkami skládky priemyselného odpadu v Istebnom.

Vzhľadom na realizovanú plynifikáciu obce sú vytvorené podmienky na zníženie znečistenia ovzdušia, preto je potrebné na vykurovanie rodinných domov a ostatných prevádzok výroby a služieb uprednostňovať zemný plyn.

V okrese zatiaľ nie je vybudovaný monitoring imisí, nie je tu žiadna automatizovaná monitorovacia stanica (AMS) SHMÚ.

2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.

Údaje o zneškodňovaní odpadových vôd sú uvedené v kapitole B.I bod 2.

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi

V súlade s ustanoveniami platného zákona o odpadoch (v súčasnosti zákon č.79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov) sa nakladanie s odpadom riadi Programami odpadového hospodárstva Slovenskej republiky, územných celkov, jeho častí a pôvodcov odpadov. Závazná časť Programu odpadového hospodárstva Žilinského kraja bola vydaná Všeobecne záväzným nariadením Krajského úradu v Žiline č.2/2002 z 13.6.2002, záväzná časť Programu odpadového hospodárstva okresu Dolný Kubín bola vydaná Všeobecne záväzným nariadením Okresného úradu v Dolnom Kubíne. Nakladanie s odpadmi v obci sa riadi Programom odpadového hospodárstva Žilinského kraja, nakoľko Program odpadového hospodárstva obce Žaškov platil do r.2015, nový zatiaľ nebol spracovaný.

V roku 2015 sa v obci vyprodukovalo spolu 288,25t komunálneho odpadu, t.j. v priemere 175,8 kg odpadu na obyvateľa. Objemový komunálny odpad z obce sa ukladá na regionálnu skládku v meste Martin, skládkovanie, zber a odvoz komunálneho odpadu zabezpečujú oprávnené organizácie, ktorými sú v súčasnosti Brantner Fatra s.r.o. Martin, spoločnosť SEWA a.s. Bratislava na separovaný odpad a spoločnosť COR WASTE s.r.o. Dolný Kubín na biologicky rozložiteľný kuchynský odpad.

V obci je vybudovaný zberný dvor a zavedený zber separovaného odpadu - zber papiera, skla, plastov, textilu a nebezpečného odpadu.

Územný plán obce navrhuje v lokalite pri hospodárskom dvore, v navrhovaných plochách nezávadnej výroby, vybudovať zariadenie na zber vybraných druhov odpadu z biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov.

V katastrálnom území eviduje Štátny geologický ústav Dionýza Štúra 1 odvezenú skládku odpadu a 1 opustenú skládku bez prekrytia (nelegálna skládka). Nelegálne skládky sú zdrojom kontaminácie pôdy, povrchovej a podzemnej vody. ÚPN-O navrhuje zabezpečiť, pred výstavbou na území bývalých skládok, sanáciu a rekultiváciu území a inžinierskogeologický prieskum.

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)

Zdrojom hluku v obci je najmä doprava po ceste III. triedy, ktorá vedie cez stred obce. Zaťaženie hlukom nie je také veľké, aby bolo potrebné uvažovať o špeciálnych protihlukových opatreniach. Účinky hluku možno zmierniť stavebnými úpravami objektov použitím zvukovo izolačných okien a dverí, omietok, zmenou dispozície, opлотením, izolačnou zeleňou.

Návrh územného plánu obce nepredpokladá zvýšenie záťaže hlukom alebo vibráciami.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita)

5.1 Radónové riziko

Z hľadiska radónového rizika patrí územie obce Žaškov a jeho okolie prevažne do kategórie nízkeho rizika (flyšové pásmo v západnej časti), východná časť územia (vápencový príkrov Šípu) patrí do kategórie stredného rizika. Pre severný svah Žaškovského Šípu (od nivy rieky Orava) sa uvádza prognóza zvýšeného radónového rizika (eU nad 4 ppm).

V záväznej časti územného plánu obce sú premietnuté požiadavky vzhľadom na vyskytujúce sa stredné radónové riziko:

"Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa platného zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (v súčasnosti zákon č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a vyhlášok (v súčasnosti vyhláška MZ SR č.528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia)".

5.2 Elektrosmog

Elektrosmog je každé elektromagnetické žiarenie, ktoré je umelo človekom vyrobené a teda nie prírodného charakteru. Zvyčajne je elektrosmog rozdelený do dvoch typov:

- nízkofrekvenčný elektrosmog do 1MHz (trakčné vedenie železníc, vysokonapäťové vedenie, transformátory, úsporné žiarovky, spotrebná elektronika ...),
- vysokofrekvenčný elektrosmog 1 MHz a viac (mobilné telefóny, základňové stanice BTS, rozhlasové a televízne vysielače, Wi-Fi, Bluetooth, satelity, radary ...).

Elektrické pole sa výrazne znižuje takmer všetkými stavebnými materiálmi, s výnimkou klasického skla. Stromy a kríky tiež znižujú elektrické polia. V k.ú. sa nenachádzajú výkonnejšie zdroje elektrosmogu.

Návrh územného plánu obce rešpektuje ochranné pásma elektrických vedení, ktoré zabezpečujú aj ochranu pred žiarením. V prípade návrhu a realizácie výstavby v ochrannom pásme elektrického vedenia je nutné realizovať jeho prekládku.

6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

V územnom pláne obce sa nenavrhujú také rozvojové zámery, pri ktorých by dochádzalo k významným zásahom do výrazu a charakteristického vzhľadu krajiny; ani aktivity, ktoré by mohli nepriaznivo zasiahnuť do chránených území, prvkov ÚSES a migračných koridorov.

Nevhodným zásahom do viacnásobne chráneného koridoru rieky Orava, ktorý je zaradený do SKUEV siete Natura 2000, do Ramsarskej lokality aj ako evidovaný chránený areál, je existujúca mobilná drvička štrkov, nachádzajúca sa, z hľadiska ochrany prírody a krajiny, vo významnom území medzi mŕtvym ramenom a tokom rieky Orava.

Z pohľadu vysokého stupňa ekologickej stability a reálnej štruktúry územia, je umiestnenie mobilnej drvičky štrkov nevhodnou prevádzkou, potenciálne ohrozujúcou hydrický ekosystém.

Vzhľadom na jej charakter (mobilné zariadenie) a neďaleký (v susednom k.ú.) prevádzkový areál štrkoviska a plochu bývalého – likvidovaného závodu, považujeme umiestnenie za nevhodné a potenciálne nebezpečné z dôvodu výskytu ohrozujúcich látok v tejto technológii.

Územný plán toto územie navrhuje riešiť ako rekreačno - oddychové územie s príslušnými regulatívmi v súlade so zadaním pre ÚPN-O Žaškov, pričom lokalizácia uvedenej technológie predstavuje s takýmto využitím územia nezlučiteľné riešenie.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.I Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Riešeným územím územného plánu obce je katastrálne územie Žaškov - pozostáva zo zastavaného územia obce a ostatného katastrálneho územia. Zastavané územie je v súčasnosti legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia k 1.1.1990. Celková výmera riešeného katastrálneho územia je 2.472,3 ha a je vymedzená katastrálnymi hranicami obce. Plocha zastavaného územia obce k 1.1.1990 je 91,40 ha.

Vymedzené katastrálne územie hraničí : na západe s k. ú. obce Kraľovany, na severe s k.ú. obcí Žaškov a Istebné, na východe s k. ú. obce Oravská Poruba, na juhovýchode s k. ú. obce Komjatná, na juhu s k. ú. obcí Švošov a Stankovany.

C.II Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie – inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia

1.1 Geomorfologické pomery

V zmysle geomorfologických jednotiek Slovenska (Mazúr & Lukniš 1986) je riešené územie tvorené nasledovne:

Sústava:	Alpsko-Himalájska
Podsústava:	Karpaty
Provincia:	Západné Karpaty
Subprovincia:	Vnútorne západné Karpaty, Vonkajšie západné Karpaty
Oblasti:	Fatransko-tatranská oblasť, Stredné Beskydy
Celky:	Veľká Fatra, Oravská vrchovina
Podcelok:	Šípska Fatra

1.2 Geologické pomery

Podľa regionálneho geologického členenia (Vass et al. 1988) môžeme v záujmovom území vyčleniť 2 oblasti:

- Vnútrokarpatský paleogén je tu reprezentovaný podoblasťou Oravský paleogén, jednotkou Oravská vrchovina, s pestrým sledom viacerých súvrství paleogénnych flyšových hornín - patrí sem zuberecké súvrstvie ((západná časť územia medzi Žaškovským potokom a potokom Trsteník), hutnianske súvrstvie (sa vyskytuje v 0,5 až 1 km širokom páse na ľavej strane Žaškovského potoka) a borovské súvrstvie (v hornej časti Žaškovského potoka, od lokality Uhlisko, smerom k Žaškovskému Šípu)
- Chočské vrchy sú tu reprezentované Chočským a Krížňanským príkrovom (Z a centrálna časť k.ú.)

1.3 Reliéf

Riešené územie je z hľadiska sklonov reliéfu značne diferencované. Najnižší sklon je v údolí rieky Orava (540 m n.m.), maximálna nadmorská výška v území dosahuje do 1170 m (vrchol Šíp). Exponované svahy dosahujú sklonitosť > 35°, miestami sa vyskytujú bralné a skalnaté svahy. Morfológicko-morfometrické štruktúry reliéfu v k.ú. (Tremboš & Minár 2002):

- rovina: nerozčlenená (vlastná niva Oravy),
- vrchovina: veľmi silne členitá (oblasť Zemianskeho dielu na V k.ú.),
- vyššia hornatina: silne členitá (menšia časť územia v JZ časti k.ú.),
- vyššia hornatina: veľmi silne členitá (prevažná časť územia v Z časti k.ú.)

a) Sklonitosť reliéfu

Posudzované územie je členité a patrí k územiám podhorského až horského charakteru s prevahou stredne strmých až strmých svahov. Celkovo prevažujú kategórie sklonitosti > 17° v západnej polovici k.ú. a > 7° vo východnej polovici k.ú. Na nive Oravy, Žaškovského potoka a prítokov dosahuje sklonitosť 1-3° a 3-7°. Najstrmšie svahy v území dosahujú sklonitosť nad 35°..

b) Orientácia reliéfu

Vzhľadom k pestrosti reliéfu sú v území zastúpené všetky kategórie orientácie. Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že v Z časti k.ú. prevažujú severné, severozápadné a západné orientácie, v centre

k.ú. a po ľavej strane Žaškovského potoka mierne prevažujú východné a severovýchodné orientácie a na pravej strane uvedeného potoka sú to južné a juhozápadné orientácie.

1.4 Inžinierskogeologická charakteristika

Podľa inžinierskogeologickej rajonizácie (Hrašna & Klukanová 2002) patrí riešené územie do 2 regiónov a 4 typov rajónov:

- región karpatského flyšu, subregión bradlové pásmo a subregión vnútorných Karpát,
- región jadrových pohorí, subregión obalových jednotiek,
- Sf – rajón flyšoidných hornín,
- Sv – rajón vápencovo-dolomitických hornín,
- Ss – rajón ílovcovo-vápencových hornín,
- D – rajón deluviálnych sedimentov

1.5 Geodynamické javy

Stabilita je ohrozená najmä na svahoch, ktorých spodnú vrstvu delúvií tvoria flyšoidné sedimenty s podstatným zastúpením ílovcových a slieňovcových hornín. Priamo v k.ú. Žaškov sú na zosuvy náchylné rozsiahle polohy po obvode doliny Žaškovského potoka, kde sa nachádza množstvo menších potenciálnych a stabilizovaných zosuvných plôch.

Na základe vypracovaného geologického prieskumu najviac ohrozenou oblasťou je časť katastra obce Žaškov – Homol'a, kde zosuv ohrozuje novo vystavanú ulicu v počte cca päť domov..

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (č. 231-1897/2542/16) sa v riešenom území eviduje 61 svahových deformácií, ktoré sú vyznačené v grafickej časti návrhu ÚPD:

- 5 aktívnych,
- 49 potenciálnych,
- 7 stabilizovaných.

V záväznej časti územného plánu obce sú premietnuté požiadavky vzhľadom na geodynamické javy:

"Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť" inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely".

Evidované svahové deformácie - potenciálne si vyžadujú zvýšenú ochranu v súlade s Vyhláškou MŽP č.55/2001 Z.z., § 12 odst. 4, písm.o).

1.6 Seizmicita

Obec Žaškov podľa stupnice MSK-64 patrí k územiám s ohrozením 6-7°. Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží pre 90% pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov je stredné (0,8 – 1,0)..

1.7 Ložiská nerastných surovín

V k. ú. Žaškov sa ložiskách nerastných surovín, dobývacie priestory a chránené ložiskové územia nenachádzajú.

1.8 Stav znečistenia horninového prostredia

Hlavné zdroje znečistenia predstavujú imisie (znečistené ovzdušie), používanie agrochemikálií, poľnohospodárska činnosť, doprava, ap. Podľa registra environmentálnych záťaží nie sú v riešenom území evidované súčasné environmentálne záťaže, okrem sanovanej bývalej skládky odpadu.

V blízkosti k.ú. Žaškov sa nachádza skládka priemyselného odpadu v Istebnom. Skládka sa nachádza v k. ú. Párnica v blízkosti hranice s k.ú. Žaškov a spĺňa charakteristiku environmentálnej záťaže - DK (001) / Istebné - OFZ - haldy trosky - SK/EZ/DK/178 (Platný stav-register B) z činnosti pôvodnej akciovej spoločnosti OFZ - výskum, vývoj a výroba ferozliatin a výrobkov z ferozliatin a z tavených kovových materiálov (súčasným vlastníkom pozemku aj skládky je firma BT GROUP, a.s.).(Zdroj: [https://envirozataze.enviroportal.sk/Lokalita-zataze/DK-\(001\)-Istebne-OFZ-haldy-trosky-register-B](https://envirozataze.enviroportal.sk/Lokalita-zataze/DK-(001)-Istebne-OFZ-haldy-trosky-register-B))

2. Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov)

V rámci územia je možné rozlíšiť podľa Atlasu krajiny SR (2002) nasledovné klimatické regióny:

- chladná oblasť s priemernou teplotou vzduchu v júli pod 16 °C, okrsok mierne chladný (C1) s teplotou v júli 12 °C až 16 °C, veľmi vlhký – stredné polohy územia do cca 800 m. Patrí sem prevažná časť územia,
- mierne teplá oblasť (počet letných dní do 50, maximálna teplota vzduchu 25 °C, priemerná teplota vzduchu v júli nad 16 °C) podoblasti veľmi vlhkej (Iz = 120 a viac), okrsok mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový (M7) s výškou prevažne nad 500 m n.m. Patrí sem dolina Oravy a priľahlé okolie do výšky cca 550-600m, na juhozápadných svahoch Zadného Šípu až do cca 900-1000 m n. m.

Priemerné ročné teploty v území sa pohybujú v rozpätí 4,0 – 7,0 °C na väčšine územia katastra a 7,0 -7,5 °C v nive Oravy. Najteplejším mesiacom je júl (14,0 – 16,5 °C), najchladnejším január (-3,5 až -5,5 °C).

Priemerný ročný úhrn zrážok sa v celom posudzovanom území pohybuje v rozmedzí 800 – 900 mm, pričom zrážkový gradient (pribúdanie ročného úhrnu zrážok na 100 výškových metrov) je cca 10 – 15 mm. Najviac zrážok spadne v mesiacoch máj - august, najmenej v mesiacoch január - marec. Celkovo patrí celé posudzované územie medzi oblasti s prebytkom zrážok, a to aj počas vegetačného obdobia. Snehová pokrývka (vyššia ako 1 cm) leží v území priemerne 85 - 100 dní do roka, z toho v nive Oravy okolo 85 – 90 dní.

Vietor je najdynamickejším klimatickým prvkom, je veľmi závislý na miestnych podmienkach. Oblasť Oravy je z tohto hľadiska netypická pre územie Slovenska, kde v globále prevládajú Z až SZ vetry. Veterné pomery nie sú priamo v území sledované – najbližšou stanicou je Ústie nad Priehradou, v období 1946-61 boli sledované i na meteorologickej stanici Oravský Podzámok.

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Údaje o ovzduší sú uvedené v kapitole B.II bod 1.

4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd

4.1 Hydrologické a hydrogeologické podmienky

Celé riešené územie z hľadiska hydrologického členenia patrí do povodia rieky Váh, číslo hydrologického povodia 4-21, do základného povodia Orava od nádrže po ústie – číslo hydrologického povodia 4-21-04. Orava je tokom II. rádu s celkovou dĺžkou 105,7 km a plochou povodia 1992 km² (z toho 359 km² sa nachádza v Poľsku).

4.2 Vodné toky

V prílohe č. 1 k vyhláške č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov sa nachádza 1 tok v k.ú. :

- 4-21-04-001 Orava: prietokové pomery na dolnej Orave sú od r. 1952 silno ovplyvňované prevádzkou vodnej nádrže Orava a vyrovnávacej nádrže Tvrdošín, ktoré zabezpečujú znížovanie maximálnych a povodňových prietokov a naopak nadlepšovanie minimálnych vodných stavov.

Vo vlastnom riešenom území okrem rieky Oravy sa nachádza jej ľavostranný prítok Žaškovský potok s prítokmi: Sídelský, Šípový, Sychráv, Šušavský, Pánsky, Haľamovský, Bradovský, Zemianský potokom, potokom Uhlisko a niekoľko bezmenných prítokov. Územím preteká aj drobný vodný tok Trsteník a niekoľko bezmenných prítokov v práve Lesov SR, š.p. Na území sa nachádza mŕtve rameno rieky Oravy.

4.3 Stojaté vody

V k. ú. sa nachádzajú časť mŕtveho ramena rieky Orava a malá časť rozsiahlej siete štrkovísk na hranici s k. ú. Žaškov a Párnica, ktoré potom pokračujú okolo pravého brehu rieky až do k. ú. Veličná. Štrkoviská vznikli ako materiálové jamy, neskôr ich rybárska obec začala aktívne využívať.

4.4 Minerálne vody

Obec Žaškov sa podľa vyjadrenia MZ SR – Inšpektorátu kúpeľov a žriedel (č. Z32322-2016-IKŽ) nachádza mimo území ochranných pásiem prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov.

Stav k poslednej zmene registratúry minerálnych vôd (rok 1992), podľa ktorej sa na západe k.ú. v časti Dierová nachádzajú 3 registrované pramene (Bohálková et al. 2010),:

prameň s reg. č.: DK33, názov zdroja: Medokýš pod chatou, mineralizácia 3494,45 mg.l⁻¹, teplota: 10 °C, výdatnosť: 0,1 l.min.⁻¹, rok 1960

prameň s reg. č.: DK43, názov zdroja: Nový medokýš – existujúci, ale nevyužívaný,

prameň s reg. č.: DK34, názov zdroja: Medokýš nad chatou (v lesnom poraste) - zaniknutý

4.5 Podzemná voda

Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (Šuba et al. 1981) patrí hodnotené územie do:

- MG 027 Mezozoikum a kryštalinikum Žaškovskej Fatry (rajón budovaný horninami mezozoického a predmezozoického veku), využiteľné množstvá: 303,98 l.s⁻¹, odber: 18,02 l.s⁻¹,
- M 019 Mezozoikum Z časti Chočských vrchov (rajón budovaný horninami mezozoického veku), využiteľné množstvá: 332,82 l.s⁻¹, odber: 37,95 l.s⁻¹,
- PQ 018 Paleogén Oravskej vrchoviny, Skorušiny a časti Oravskej Magury (rajón budovaný horninami paleogénneho veku s rozsiahlejšími územiami kvartérneho, resp. neogénneho pokryvu), využiteľné množstvá: 513,23 l.s⁻¹, odber: 31,41 l.s⁻¹

4.6 Zdroje pitnej vody

Voda v obecnom vodovode pochádza z prameňa Tepel'. Do predmetného územia nezasahuje chránená vodohospodárska oblasť. V oblasti vápencového príkrovu Šípu vo východnej polovici územia obce je vyhlásené pásmo hygienickej ochrany vodných zdrojov II. stupňa. Nachádza sa tu niekoľko zdrojov pitnej vody, tie, ktoré sú využívané majú ochranné pásmo I. stupňa opložené. Viaceré pramene sú podchytené ako napájadlá pre dobytok.

4.7 Kvalita povrchových a podzemných vôd

a) Znečistenie povrchových vôd

Kvalita vody v rieke Orava je hodnotená v profiloch Tvrdošín a Kraľovany. Rieku Orava v celom sledovanom profile možno hodnotiť ako slabo znečistený až znečistený tok so zaradením do II. - III. triedy kvality (čistá až znečistená voda) resp. v niektorých úsekoch do IV. triedy (silne znečistená voda). Znížená kvalita vody je spôsobená najmä pomerne veľkým mikrobiologickým znečistením toku.

Na zhoršenej kvalite povrchových vôd v obci Žaškov sa podieľa predovšetkým osídlenie a výroba - vypúšťanie odpadových vôd do recipientov (Žaškovský potok), zväčšovanie súkromných pozemkov na úkor koryta, v menšej miere aj poľnohospodárstvo (rozširovanie priehonov pre dobytok na potokoch Trsteník a Žaškovský potok a ich prítokoch, silážne jamy, hnojiská) a lesné hospodárstvo (rozsiahle rúbane, budovanie lesných ciest, manipulácia s drevnou hmotou v blízkosti toku), rekreačné aktivity: countrycross na zamokrených a podmočených územiach.

b) Znečistenie podzemných vôd

Potenciálnym nebezpečenstvom je poľnohospodárske znečistenie prejavujúce sa zvýšenými koncentraciami zlúčenín dusíka, fosforu, draslíka a stopových prvkov vo vode. Obdobné kontaminácie u podzemných vôd sa pripisujú nesprávnemu silážovaniu, nesprávnemu skladovaniu a manipulácii tuhých a tekutých exkrementov živočíšnej výroby: poľné hnojiská, pastva početných stád, divoké skládky odpadov, poľnohospodárska výroba (priesak hnojív a agrochemikálií). Zvlášť nepriaznivo sú ovplyvnené niektoré časti honov bezprostredne priliehajúcich k areálu družstva, využívaných na pastvu hovädzieho dobytku.

Podľa atlasu podzemných vôd (Rapant et al. 2011) je stupeň znečistenia podzemných vôd najvyšší na západe riešeného k. ú. smerom do Kraľovian (koncentrácia nad 20 mg.l⁻¹).

4.8 Vodohospodársky chránené územia

Do k. ú. obce Žaškov nezasahuje žiadna vodohospodársky chránená oblasť.

4.9 Riziko povodní

V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami je potrebné opatrenia pred povodňami vykonávať v súlade so zákonom č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a ďalej:

- vykonať opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia vodných tokov,
- na ochranu obytného územia pred povodňami ÚPN-O navrhuje vybudovať na miestnych vodných tokoch 3 suché poldre (znázornené v grafická časti - výkres č. 2) , na základe podrobného IGHP prieskumu rešpektujúceho citlivosť územia na zosuvy vplyvom podmočenia
- nepoužívať pri ťažbách v lesoch ťažké ťažobné mechanizmy (vytvárajú hlboké koľaje urýchľujúce odtok dažďovej vody z krajiny),
- vrátiť sa k jemnejším spôsobom obhospodarovania, nepovoľovať budovanie ďalších lesných ciest - odľahlé časti lesov by mali zostať ako prvky, ktoré stabilizujú vodný režim v lese,
- neregulovať vodné toky v lesoch a nerúbať les v okolí vodných tokov,
- je potrebné zamedziť orbám až na hranicu vodných tokov – stanoviť pás ktorý by ostal ako TTP alebo brehový porast.

5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd

V riešenom území sa nachádzajú nasledovné hlavné pôdne typy na poľnohospodárskych pôdach, ktoré sú vyčlenené podľa máp BPEJ:

- fluvizeme: výskyt v nivách vodných tokov, ktoré sú alebo boli donedávna ovplyvnené záplavami a výrazným kolísaním hladiny podzemnej vody. Majú svetlý humusový horizont. V riešenom území prevládajú subtypy typické
- kambizeme: sú pôdy s rôznym hrubým svetlým humusovým horizontom pod ktorým je B horizont zvetrávania skeletnatých substrátov s rôznou, väčšinou s vyšším obsahom skeletu.
- rendziny: charakteristické pôdy na vápencoch a dolomitoch, väčšinou s tmavým humusovým horizontom pod ktorým je substrát alebo B horizont zvetrávania.
- gleje: (v starších klasifikáciách: glejové pôdy) - pôdy trvale zamokrených lokalít s hladinou podzemnej vody blízko povrchu (veľká časť týchto pôd má upravený vodný režim melioráciami).

Celkovo je možné pôdny kryt posudzovaného územia charakterizovať dominanciou stredne až málo úrodných pôd kambizemného typu, veľkým výskytom rendzín v príkrovovej časti a fluvizemí na nive Oravy a potoka Trsteník.

5.1 Kontaminácia pôdy

Kvalita pôdy v riešenom území je okrem prírodných podmienok ovplyvňovaná aj kvalitou ovzdušia, vody i poľnohospodárskou výrobou. Znečistenie pôdy sa oproti znečisteniu ovzdušia a vody prejavuje s určitým oneskorením za počiatkom pôsobenia negatívnych vplyvov.

Oblasť dolnej Oravy patrila v minulosti medzi územia s výskytom pôd zaťažených rizikovými látkami - W, Ti, Zr, Ni, Pb, Cd, Bi, Co, najmä však Cr a Mn. Vzhľadom k útlmu výroby a podstatnej zmene technológií sa situácia v znečistení pôd zlepšuje. V území sa vyskytujú pôdy zaradené do kategórie A, A1 (rizikové pôdy). Najvýznamnejšími kontaminantmi pôdy sú najmä Cr a Ni, ktoré vykazujú zvýšené koncentrácie v pôdach severného Slovenska najmä dlhodobým vplyvom imisií. So znižovaním imisného zaťaženia je predpoklad eliminácie tohto druhu kontaminácie.

Potenciálnym znečisťovateľom pôdy býva obvykle poľnohospodárska výroba. Pre ochranu pôdy je pri živočíšnej výrobe dôležité bezpečné a spoľahlivé uskladňovanie siláže a exkrementov, výber vhodného spôsobu obhospodarovania a tiež účelné používanie chemických ochranných prostriedkov a hnojív.

Potenciálne nebezpečenstvo kontaminácie pôdy predstavujú skládky odpadu jednak zmapované ŠGÚ DŠ v Bratislave, jednak nelegálne. Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v riešenom území evidujú 1 skládku odpadu - upravenú a 1 opustenú skládku bez prekrytia (nelegálnu).

Ďalšie menšie nelegálne neevidované skládky odpadu boli dohľadované počas terénneho prieskumu na starej ceste do Oravskej Poruby súbežne s riekou Oravou, medzi obcou Komjatná a Žaškov, na ceste zo Žaškova do Šípu. Malé nelegálne skládky sa vyskytujú a sú pravidelne riešené po celom obvode obce Žaškov, aj v rámci k.ú. Situácia sa ale začína výrazne meniť environmentálnou výchovou a osvetou.

Ďalšími zdrojmi znečistenia pôdných zdrojov sú:

- chemizácia (hnojenie priemyselnými hnojivami),
- koncovka chovu hospodárskych zvierat (vývoz tekutých odpadov), priesaky z poľnohospodárskej výroby,
- úniky z kanalizácií a septikových nádrží.

Vzhľadom na to, že poľnohospodárska pôda sa prevažne využíva ako trvalé trávnaté porasty, nepredpokladá sa výraznejšie znečistenie pôdy.

5.2 Erózia pôdy

Pôdna erózia sa v našich pôdno-klimatických podmienkach najčastejšie vyskytuje ako vodná a veterná erózia pôdy. Samotný erózný proces zahŕňa čiastkové subprocessy, ktorými je pôdny materiál uvoľnený (dezintegrácia pôdneho povrchu), transportovaný (po pôdnom povrchu) a sedimentovaný (v svahových depresiách).

5.3 Vodná erózia

Predmetné územie (s výnimkou nivy rieky Orava a Žaškovského potoka) je charakterizované silnou potenciálnou vodnou eróziou. Aktuálnu eróziu vcelku priaznivo ovplyvňuje priestorové rozmiestnenie kultúr druhotnej krajiny štruktúry, kde v sklonitých lokalitách dominujú lesné porasty, trvalé trávne porasty a nelesná drevinová vegetácia s vysokou hodnotou faktora ochranného vplyvu vegetácie voči plošnej erózii. Aktuálna vodná erózia dosahuje v škále 1 – 6 stupeň 3 (stredne silná) a 4 (silná) len na svahoch s ornou pôdou a intenzívnymi trvalými trávnymi porastami. Zalesnené plochy a údolná niva má aktuálnu vodnú eróziu stupňa 1 – 2 (slabá až nepatrná).

6. Flóra a fauna – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov (*zdroj : KEP obce Žaškov)

Údaje o primárnych vplyvoch predstavujú ohrozenie hodnôt a charakteristiky posudzovaného územia, ktoré sú stručne excerpované nižšie z Krajinnoekologického plánu obce Žaškov, spracovaného v rámci prieskumov a rozborov v oblasti fauny a flóry, najmä z pohľadu záujmov ochrany prírody a krajiny. V plánovacom dokumente boli rešpektované tieto záujmy zodpovedajúcim funkčným zónovaním. Podrobnejšie informácie sa nachádzajú v podkladovom dokumente (KEP obce Žaškov, 2016).

6.1 Flóra

Podľa fyto geografického členenia Slovenska (Futák in Atlas SSR 1980) patrí širšie záujmové územie do oblasti západokarpatskej flóry, obvodu západobeskydskej flóry a fyto geografického okresu Západné Beskydy. Pôvodné druhové zloženie bolo tvorené na väčšine plochy predovšetkým druhmi karpatskej lesnej flóry. Výnimkami sú plochy primárne bezlesia, ku ktorým môžeme zaradiť plochy rašelinísk a slatinísk, ako aj skalných útvarov bradlového pásma. Územie leží na vonkajšej, severnej strane karpatského oblúka, čo má taktiež vplyv na druhové zloženie flóry tohto regiónu. Tento vplyv sa prejavuje väčším zastúpením chladnomilných, často boreálnych prvkov.

a) Rekonštruovaná potenciálna vegetácia

Potenciálna vegetácia predstavuje klimaxové spoločenstvá, ktoré by sa v danom území vyvinuli bez činnosti človeka v krajine. V záujmovom území sa vykytujú nižšie uvedené vegetačné jednotky prirodzenej vegetácie podľa Geobotanickej mapy ČSSR 1:200 000 (Michalko 1986) doplnené o poznámku z dotknutého územia podľa MÚSES pre účely Projektu pozemkových úprav (ENGOM, s.r.o. 2007):

- Bukové a jedľové lesy kvetnaté - sú plošne pomerne výrazne zastúpenou fyto geografickou jednotkou v rámci katastrálneho územia obce Žaškov. Nachádzajú sa na južnom brehu rieky Orava a ťahnu sa juhovýchodným smerom cez m.č. Brodnianska, Farská, Šoltyska, Babicovská, Dymácka rola. Spodná hranica tejto fyto geografickej jednotky sa v týchto lokalitách nachádza v nadmorskej výške okolo 550 – 600 m n. m. V nižšej nadmorskej výške na túto jednotku nadväzujú Bukové kvetnaté lesy podhorské.
- Bukové kvetnaté lesy podhorské - táto fyto geografická jednotka nadväzuje na spodný okraj predchádzajúcej jednotky. V predmetnom území sa s ňou môžeme stretnúť na južnom brehu rieky Oravy a po oboch stranách Žaškovského potoka.
- Dubovo-hrabové lesy karpatské - spoločenstvá tejto fyto geografickej jednotky nadväzujú na spodný okraj bukových lesov kvetnatých podhorských. Na druhej strane susedia s lužnými lesmi podhorskými a horskými. V rámci predmetného územia katastra obce Žaškov zaberajú spoločenstvá tejto jednotky plochy po oboch stranách Žaškovského potoka.
- Lužné lesy podhorské a horské - v spracovávanom území sa táto jednotka vyskytuje predovšetkým v okolí toku rieky Oravy a Žaškovského potoka.
- Bukové lesy vápnomilné - ide o jednotku, ktorá je v predmetnom území katastra obce Žaškov zastúpená pomerne významne. Zaberá väčšinu západnej časti katastra obce. Hranica jej výskytu sa ťahne od Hrdošnej skaly cez bezmennú kótu, severne od kóty Ostré cez Havran. Lokálny výskyt tejto jednotky je mapovaný aj v lokalite Suchá v blízkosti rieky Orava.
- Bukové kyslomilné lesy horské - táto jednotka sa v katastrálnom území Žaškova nachádza iba v minimálnom zastúpení. Nájdeme ju v okolí Žaškovského Šípu.
- Lipovo-javorové lesy - v katastri Žaškova sa vyskytujú v malom fragmente na hranici katastrálneho územia v lokalite Havran.

b) Reálna vegetácia

Reálna vegetácia je vegetácia, ktorá sa nachádza v území v súčasnosti a je výsledkom zmien, ktoré sú odrazom vplyvu človeka na prírodné pomery tohto územia. Pre k. ú. Žaškov bola zhodnotená prítomnosť nasledovných biotopov (ich názvy a kódy sú uvedené podľa Stanovej & Valachoviča, 2002):

Vo Vodné biotopy (hydričné)

V záujmovom území sa nachádzajú vodné biotopy viazané na stojatú aj tečúcu vodu na hranici s k. ú. Párnica. Ide o mŕtve rameno a sieť štrkovísk. Najcennejšie časti sú v časti mŕtveho ramena. Štrkoviská vznikli ako materiálové jamy, neskôr ich rybárska obec začala aktívne využívať.

Na lokalite je pravidelne potvrdený výskyt bobra vodného, vydry riečnej, ondatry pižmovej, volavky popolavej, bociana čierneho. V letnom období je možné pozorovať na ťahu chavkoša nočného, viaceré druhy bahniakov (kalužiak perlavý, sivý, kalužiak malý, močiarnica mekotavá...). Na lokalite hniezdi aj chochlačka vrkočatá, sliepočka vodná, lyska čierna, rybárik riečny. Lokalita je významná pre hojný výskyt viacerých druhov vážok.

Hlavné ohrozenia:

zmeny kvality vody a živinového režimu (eutrofizácia), jeho umelé narušenia (hnojenie, ťažba brehových porastov, výstavba rybárskych chatiek), invázie vodomoru kanadského (*Elodea canadensis*), ťažba štrkopieskov atď., vznik čiernych skládok odpadu a šírenie inváznych druhov rastlín.

Kód Natura: 3150

Nár. kód: Vo2

Názov: Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/lebo ponorených cievnatých rastlín zväzu *Magnopotamion*.

Do tejto kategórie boli zaradené Párnické štrkoviská na hranici s k.ú. Párnica.

Štruktúra a výskyt: rôznorodá vegetácia ponorených a na hladine plávajúcich vodných rastlín zakorenených i nezakorenených.

Maloplošne na plytčinách, resp. periodicky zaplavených priestoroch medzi jazierkami so štrkovitým bahnovitým dnom sú miestami vyvinuté spoločenstvá s *Eleocharis acicularis* prislúchajúce k biotopu Vo1. V dôsledku malej rozlohy, neprítomnosti ďalších diagnostických druhov a nestálosti biotopu z hľadiska sezónnej dynamiky, ale aj úspešného vývoja nebol tento biotop vyčlenený samostatne. Mozaiku dotvárajú spoločenstvá s *Juncus bufonius* a *J. articulatus* z biotopu Vo9.

Kód Natura: 3260

Nár. kód: Vo4

Názov: Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitriche-Batrachion*

Štruktúra a výskyt: plôškovitý i súvislejší, jedno- i dvojvrstvový a druhovo chudobný porasty vodných makrofytov v korytách tečúcich vôd (rieka Orava a väčšina podhorských i horských potokov); z druhov *Batrachium aquatile*, *Berula erecta*, *Myriophyllum spicatum*, *Zannichellia palustris*, *Butomus umbellatus*, *Sparganium emersum*, *Fontinalis antipyretica*, množstvo druhov bentosu, ryby, zúbkozobce.

Br Nelesné brehové porasty

Obsadzujú prevažne brehy zregulovaných, zahĺbených a spevnených tokov, kde sa nevyskytuje drevinová pobrežná vegetácia či už v dôsledku nevhodných podmienok, alebo jej zámerným odstraňovaním.

Hlavné ohrozenia:

zahĺbovanie koryta, jeho zanášanie jemnými sedimentmi z polí, regulácie tokov, podstráňové akumulácie, synantropizácia, invázie *Impatiens glandulifera*, *Solidago* sp., *Aster* sp., zmeny kvality vody a živinového režimu (eutrofizácia), zmeny teplotného režimu vôd (oteplenie pod nádržami, eutrofizácia), ťažba štrkopieskov atď.

Br Biotopy nelesných brehových porastov

Nár. kód: Br1

Názov: Štrkové lavice bez vegetácie

Štruktúra a výskyt: štrkopieskové korytové akumulácie (lavice, ostrovy) ±bez jemnozeme, s malou pokryvnosťou jedno- a dvojročiek; zvyškovo v koryte Oravy; z druhov *Barbarea vulgaris*, *Persicaria lapathifolia*, *Bidens frondosa*, *Charadrius dubius*, *Actitis hypoleucos*.

Kód Natura: 6430

Nár. kód: Br6

Názov: Brehové porasty deväťsilov

Štruktúra a výskyt: príbrežné spoločenstvá vysokých širokolistých bylín s dominanciou *Petasites hybridus* pozdĺž horských i podhorských tokov – Žaškovský potok a jeho prítoky na strmých brehoch prehĺbeného a regulovaného koryta, z druhov okrem deväťsilov *Carduus personata*, *Geranium phaeum*, *Geum rivale*, *Orobancha flava*, *Stellaria nemorum*, v kontakte s biotopom Br2, Kr9 a Ls1.3.

Kód Natura: 6430

Nár. kód: Br7

Názov: Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek

Štruktúra a výskyt: vysokobylinné viacvrstvové lemy brehov Oravy s účasťou lián a novšie aj inváznych rastlín; z druhov *Calystegia sepium*, *Epilobium hirsutum*, *Humulus lupulus*, *Rubus caesius*, *Cucubalus baccifer*, z inváznych *Impatiens glandulosa*, *Bidens frondosa*, *Fallopia japonica*, zo živočíchov vážky, *Acrocephalus* sp., *Locustella fluviatilis*.

Biotop je v úzkom kontakte s Ls1 a Kr9 a X8

Nár. kód: Br8

Názov: Bylinné brehové porasty tečúcich vôd

Štruktúra a výskyt: lemy zátočín a meandrov a pobrežné plytčiny potokov a riek (Oravy), s nižším prietokom vody na ich dolných tokoch a náplavových kuželloch pri ústiach do väčších tokov s jemnými

sedimentmi a dominanciou tráv *Glyceria* sp. (*G. fluitans*, *G. declinata*, *G. nemorensis*), *Catabrosa aquatica*, *Leersia oryzoides* (Turany), *Poa palustris*, príp. *Veronica beccabunga*.

Kr Krovinové a kríčkové biotopy

Kr Krovinové a kríčkové biotopy

Plošne veľmi výrazne zastúpený biotop nelesnej krajiny záujmového územia. Väčšina krovín vznikla zarastením pôvodne obhospodarovaných plôch (cf. Historická ortofotomapa Slovenska) v druhej polovici 20. storočia.

Kroviny v okolí vodných tokov sú tvorené hlavne krovitými vrbami - v. krehká (*Salix fragilis*), v. päťcinková, (*S. pentandra*), v. purpurová (*S. purpurea*), v. rakyta (*S. caprea*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), baza čierna (*Sambucus nigra*). Postupne do týchto spoločenstiev pristupujú stromy, predovšetkým jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), vrbá biela (*S. alba*), ktoré sa vyskytujú hlavne v okolí rieky Oravy, jelša sivá (*A. incana*) – v okolí potokov, jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*) čremcha strapcovitá (*Padus racemosa*), ojedinele, vo vlhších výmoloch javor poľný (*Acer campestre*).

Druhovú zloženie zarastajúcich neobhospodarovaných lúk a pasienkov, prípadne okolia zemných ciest sa líši podľa toho, či ide o vlhké, alebo suchšie stanovišťa. V druhovom zložení zarastajúcich vlhších lúk absolútne dominuje vrbá rakyta (*Salix caprea*). Spolu s ňou sa vyskytujú lieska obyčajná (*Corylus avellana*), ruža šípová (*Rosa canina*), trnka obyčajná (*Prunus padus*), baza čierna (*Sambucus nigra*), svíb drieň (*Cornus mas*), hloh obyčajný (*Crataegus oxyacantha*). S postupujúcou sukcesiou do týchto spoločenstiev preniká smrek obyčajný (*Picea abies*), prípadne jelša sivá (*Alnus incana*). Druhovú zloženie krovinných fytocenóz na zarastajúcich suchších lúkach a pasienkoch je tvorené predovšetkým lieskou obyčajnou (*Corylus avellana*), hlohom obyčajným (*Crataegus oxyacantha*), trnkou obyčajnou (*Prunus padus*), ružou šípkovou (*Rosa canina*), svíbom krvavým (*Swida sanguinea*), bazou čiernou (*Sambucus nigra*), bazou červenou (*Sambucus racemosa*). Tieto kry dopĺňajú dreviny buk lesný (*Fagus silvatica*), javor poľný (*Acer campestre*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), čremcha strapcovitá (*Padus racemosa*). Nezanedbateľné miesto na zarastajúcich pasienkoch patrí borievke obyčajnej (*Juniperus communis*) (Engom, s.r.o. 2007).

Hlavné ohrozenia:

zanechanie pasenia oviec, kôz, hovädzieho dobytku i vypaľovania,
nástup sekundárnej sukcesie,
odlesňovanie, výseky pod el. vedením,
brehová erózia,
rozširovanie invázných druhov.

Kód Natura: 4080

Nár. kód: Kr7

Názov: Trnkové a lieskové kroviny

Štruktúra a výskyt: lemové i plošné kroviny v oblasti Zemianskeho dielu, ale aj v predhorí Šípu. Viazne prevažne na strmých svahoch a medzi poľnohospodárskymi mechanizmami neobrábatelných polí, okrajoch lesov (ekotóny), zarastajúcich pasienkov, popod elektrické vedenia a podobne. Na výslunných, južne orientovaných, výslunných a presvetlenejších stráňach má biotop teplomilnejší charakter.

Dominanciu tvoria druhy *Prunus spinosa*, *Corylus avellana*, *Rosa canina*, *Crataegus* sp., ďalej sa vyskytujú *Ligustrum vulgare*, *Berberis vulgaris*, *Pyrus vulgaris*, *Malus* sp., *Prunus domesticus*, *Rubus* sp., *Sambucus nigra* a iné. V sukcesne pokročilejších štádiách sa uplatňujú dreviny *Populus tremula*, *Betula pendula*, *Salix caprea*. Bohatý jarný aspekt tvoria efemeroidy (*Anemone nemorosa*, *A. ranunculoides*, *Corydalis cava*, *C. solida*) a iné, napr. *Primula elatior*, *Hacquetia epipactis*... Biotop je významný výskytom mnohých druhov hmyzu, vtákov a cicavcov – významné útočisko a zdroj potravy poľovnej zveri a medveďa hnedého (plané ovocné stromy).

Nár. kód: Kr8

Názov: Vrbové kroviny stojatých vôd

Štruktúra a výskyt: porasty krovitých vrb s charakteristickým bochníkovým tvarom na podmáčaných stanovištiach širších nív potokov a terénnych depresí, najmä okolie mŕtveho ramena na hranici k.ú. Dominantným a charakteristickým druhom je *Salix cinerea*, ďalej sa vyskytujú *Padus avium*, *Salix purpurea* v podrade s nitrofilnými druhmi ako *Filipendula ulmaria*, *Carex acutiformis*, *Lysimachia vulgaris*, *Urtica dioica* a iné.

Nár. kód: Kr9

Názov: Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek

Štruktúra a výskyt: zapojené i rozpojené príbrežné kroviny lemujúce potoky s dominanciou *Salix purpurea*, *S. fragilis*, *S. alba*, *S. viminalis* a s hygro- a nitrofilnými bylinami (*Aegopodium podagraria*, *Calystegia sepium*, *Cucubalus baccifer*, *Humulus lupulus*, *Solanum dulcamara*).

Najrozšírenejší typ brehových porastov vodných tokov na sledovanom území, najmä rieka Orava.

Tr Biotopy teplo a suchomilných travinno-bylinných porastov

Teplo a suchomilné travinno-bylinné porasty sa v skúmanom území viažu na strmé, južne orientované stráne, medze s plytšou, na živiny chudobnou pôdou, ktoré boli v minulosti kosené, neskôr len prepásané a v posledných desaťročiach, pri upustení od pasenia, zarastajú krovínami.

Hlavné ohrozenia:

po zanechaní obhospodarovania (kosenia a vypásania) pomalá sukcesia.

Lk Biotopy lúk a pasienkov

Kultivované svahové lúky sa nachádzajú predovšetkým na západnom brehu Žaškovského potoka v centrálnej časti katastra v blízkosti intravilánu obce. Ide predovšetkým o lokality s miestnymi názvami Brodnianska, Farská, Šoltýska, Babicovská a Dymácka rola. Ide o intenzívne obhospodarované jednokosné až dvojkosné lúky. Sú tvorené predovšetkým reznáčkou laločnatou (*Dactylis glomerata*), psiarkou lúčnou (*Alopecurus pratensis*), kostravou červenou (*Festuca rubra*), ďatelinou lúčnou (*Trifolium pratense*) a lucernou siatou (*Medicago sativa*).

Druhou významnou podskupinou lúčnych fytocenóz sú vlhké lúky (*Magnocaricion*). Tieto sú zastúpené na oboch brehoch Žaškovského potoka. Vo významnejšej miere sa však nachádzajú na východ od Žaškovského potoka, na území, ktoré je tvorené tzv. flyšovým podložíom – pieskovecami a bridlicami. Tieto fytocenózy sú tvorené predovšetkým druhmi tomka voňavá (*Anthoxanthum odoratum*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*), traslica prostredná (*Briza media*), metlica trsnatá (*Deschampsia caespitosa*), pichliač mociačny (*Cirsium palustre*), nezábudka močiarna (*Myosotis palustris*), kukučka lúčna (*Lychnis flos-cuculi*). Ide v prevažnej miere o jednokosné lúky, ktoré sú čiastočne využívané aj na pastvu hovädzieho dobytká a oviec.

Tretou podskupinou sú pasienky s krovínami (*Cynosurion*, *Prunion*). Spoločenstvá tejto podskupiny sa nachádzajú rozptýlene v rámci celého katastrálneho územia. Sú tvorené druhmi psinček výbežkatý (*Agrostis stolonifera*), tomka voňavá (*Anthoxanthum odoratum*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), traslica prostredná (*Briza media*), ľubovník horský (*Hypericum montanum*), nevädza mäkká (*Centaurea mollis*), ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*), druhy rodu alchemilka (*Alchemilla* sp.). Tieto spoločenstvá sú v prevažnej miere využívané na pasenie dobytká. V prípade ich využitia na pastvu dobytká sa tento spôsob odráža aj na stave týchto fytocenóz. V niektorých prípadoch sú poškodené povrchovou eróziou, po narušení pôdneho krytu kopytami pasúcich sa zvierat. Ide o lokálnu eróziu v miestach priehonov dobytká, prípadne o plošnú eróziu v miestach väčšej koncentrácie zvierat.

Štvrtou skupinou lúčnych a pasienkových fytocenóz sú úhory. Tieto spoločenstvá môžu mať podobné druhové zloženie ako predchádzajúce podskupiny (s výnimkou kultivovaných lúk).

Ostatné trávno-bylinné porasty majú nevyhranené využitie (Engom, s.r.o. 2007).

Hlavné ohrozenia:

po zanechaní využívania sukcesia – zarastanie krovínami,

hnojenie a dosievanie trávnych porastov konkurenčne silnými druhmi tráv,

ruderalizácia: na mieste bývalých košiarov zarastanie žihľavou, pichliačom roľným (*Cirsium arvense*),

mulčovanie,

meliorácie – odvodňovanie,

výstavba.

Natura:6510

Nár. kód: Lk1

Názov: Nížinné a podhorské kosné lúky

Štruktúra a výskyt: jedno- až dvojkosné lúky s prevahou *Arrhenatherum elatius*, *Trisetum flavescens*, *Anthoxanthum odoratum*, *Festuca rubra*, na vlhkejších stanovištiach *Alopecurus pratensis*, *Holcus lanatus* a s bylinami ako *Crepis biennis*, *Jacea pratensis*, *Ranunculus acris*, *Tragopogon orientalis* a i. na vlhších i suchších, slabo kyslých až neutrálnych, stredne hlbokých až hlbokých pôdach v nivách, na terasách, v pahorkatine i na úpätiach Fatier.

Plošne najrozšírenejší typ lúčneho biotopu, ktorý je však vplyvom intenzívneho využívania (hnojením, prípadne dosievaním) výrazne ochudobnený o druhovú diverzitu.

Nár. kód: Lk2

Názov: Horské kosné lúky

Štruktúra a výskyt: jedno- až dvojkosné lúky a prirodzené nelesné spoločenstvá horských nív so živnými pôdami, dlhotrvajúcou snehovou pokrývkou, výdatnými letnými zrážkami, druhovo bohaté, s prevahou stredne vysokých tráv a širokolistých bylín (*Alchemilla* sp., *Anthoxanthum odoratum*, *Bistorta major*, *Crocus discolor*, *Gentianopsis ciliata*, *Geranium phaeum*, *Phyteuma spicatum*, *Senecio subalpinus*, *Trisetum flavescens*) v montánnom stupni Šípskej Fatry.

V minulosti sa kosili a pásli, dnes sa neobhospodaruje. Sú ohrozené zarastaním a mechanickým poškodzovaním ťažkými mechanizmami a vytváraním skládok dreva.

Nár. kód: Lk3

Názov: Mezofilné pasienky a spásané lúky

Štruktúra a výskyt: ±zapojené nízkesteblové pasienky a lúkopasienky s 3 podjednotkami: **Lk3a** (mätonohové svieže intenzívne spásané pasienky v nivách a pahorkatine s *Cynosurus cristatus*, *Festuca pratensis*, *Lolium perenne*, *Poa trivialis*, *Trifolium repens*) a **Lk3b** (extenzívne až polointenzívne pasienky a lúkopasienky v pahorkatinnom až horskom stupni s *Agrostis capillaris*, *Anthoxanthum odoratum*, *Festuca rubra*, *Hypericum maculatum*).

V záujmovom území v nedávnej minulosti veľmi rozšírený biotop, dnes vplyvom upustenia od pasenia sa pomaly menia na Lk1. Uchovávajú sa na strmších svahoch, kde sú mulčované, alebo sú ohrozené zarastaním.

Kód Natura: 6430

Nár. kód: Lk5

Názov: Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach

Štruktúra a výskyt: kvetnaté vysokobylinné vlhké až mokré lúky s prevahou širokolistých bylín v nivách na náplavových kužeľoch a podhorských prameniskách, často plôškovité a len občas kosené, s druhmi *Filipendula ulmaria*, *Geranium palustre*, *Lysimachia vulgaris*, *Caltha palustris*, *Angelica sylvestris*, *Carduus personata*, *Crepis paludosa*, *Lythrum salicaria*, *Mentha longifolia*, ohrozené druhy motýľov, *Crex crex*, *Saxicola rubetra*

Spoločenstvá podzväzu *Filipendulenion* na predmetnom území obsadzujú hydrologicky narušené a sukcesne zarastajúce mokradňové plochy bývalých slatín (Haľamovská, Kozlovo, Grôchovo, Tepel'), prerušované drevinové brehovité porasty a ich lemy popri vodných tokoch.

Nár. kód: Lk6

Názov: Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí

Štruktúra a výskyt: stredne až vysokosteblové jedno- až dvojkosné vlhké lúky na nivách a náplavových kužeľoch tokov, v okolí podhorských pramenísk zriedkavé, často plôškovité, z druhov *Caltha palustris*, *Carex nigra*, *C. panicea*, *Cirsium oleraceum*, *C. rivulare*, *C. canum*, *Festuca rubra*, *Filipendula ulmaria*, *Juncus inflexus*, *Scirpus sylvaticus*, *Succisa pratensis*.

V minulosti veľmi rozšírený typ biotopu v kosených nivách všetkých vodných tokov (cf. Historická orthofotomapa Slovenska), dnes vplyvom melorácií na väčšine územia premenené na TTP, v súčasnej dobe opustené (horná časť Trstenníka).

Ra Rašeliniská a slatiny

Nár. kód: Ra7

Názov: Sukcesne zmenené slatiniská

Štruktúra a výskyt: v rôznej miere degradované štádiá typu Ra6 a Ra3, najmä v dôsledku zníženia hladín podzemných vôd, zmien využívania (zanechanie kosenia, pasenia, vypaľovania) a iných zásahov do vodného a živinového režimu v susedstve (cudzorodé navážky, výstavba a p.); z druhov *Angelica sylvestris*, *Bistorta major*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Carex paniculata*, *Cirsium oleraceum*, *C. palustre*, *Deschampsia cespitosa*, *Filipendula ulmaria*, *Mentha longifolia*, *Succisa pratensis*, ako aj *Cirsium arvense* a *Calamagrostis epigejos*.

Na skúmanom území do tejto kategórie možno zaradiť lokalitu Haľamovská.

Pr Prameniská

V minulosti existovalo množstvo prameňov v celej kotlinovej časti k. ú. Žaškov – oblasť Šípu, ktoré sa udržiavali ako studničky – lokálne zdroje vody pre ľudí pracujúcich na poliach a v lese. Tieto sa pravidelne čistili a okolie vykášalo – pravdepodobne tu bola vyvinutá pramenisková vegetácia. Dnes už väčšina z nich zanikla – zarástla krovínami.

Za najvzácnejšiu, dnes už výrazne pozmenenú – degradovanú prameniskovú lokalitu možno považovať prameň Tepel' – voda využívaná v obecnom vodovode.

Hlavné ohrozenia:

odvodňovanie – mechanické narušovanie, stavebná činnosť, sekundárna sukcesia k vrbovým krovinám a jelšovým porastom, nadmerná ťažba, horské zväžnice, zachytenie prameňa do verejného vodovodu, rekreačné aktivity – zmena trasovania podprameniskového toku.

Sk Skalné a sutinové biotopy

Natura 2000:8210

Nár. kód: Sk1

Názov: Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou

Štruktúra a výskyt: zriedkavé druhovo bohaté pionierske spoločenstvá v štrbinách, na terasách a hranách vystupujúcich pevných karbonátových hornín (vápence, dolomity) v oblastiach s bralovým reliéfom (Šípska Fatra); z druhov *Androsace lactea*, *Asplenium ruta-muraria*, *A. trichomanes*, *Aurinia saxatilis*, *Campanula cochleariifolia*, *Conioselinum tataricum*, *Crepis jacquinii*, *Cystopteris fragilis*, *Dianthus praecox*, *D. nitidus*, *Draba aizoides*, *Gentiana clusii*, *Globularia cordifolia*, *Gypsophila repens*, *Jovibarba hirta*, *Leontopodium alpinum*, *Minuartia langii*, *Primula auricula*, vzácné druhy mäkkýšov, pavúkov, hmyzu, sov, dravcov.

Na predmetnom území sa vyskytujú vápencové bralá prevažne v lesnom poraste vápencových bučín v NPR Šíp, spolu s borovicou lesnou.

Ls Lesy

Veľká väčšina pôvodných lesných spoločenstiev v katastrálnom území obce Žaškov bola hospodárskymi zásahmi človeka zmenená na lúky, pasienky, alebo hospodárske lesy. Prevažná časť lesných spoločenstiev je tvorená zmesou drevín, hlavne smreka a buka, pričom dominantný je v prevažnej miere porastov smrek. Primiešanými drevinami sú jedľa biela a javor horský. Za ekologicky najhodnotnejšie považujeme porasty, v ktorých je najzastúpenejšou drevinou buk, ktorý dominoval aj v pôvodných porastoch. Takéto porasty nájdeme predovšetkým v masíve Šípu.

Na niektorých miestach v rámci katastra (predovšetkým Suchá, Brodnianska rola, Zverinec, Javorník, Zemiansky diel) sa vyskytujú smrekové monokultúry, ktoré považujeme z ekologického hľadiska za najmenej hodnotné lesné biotopy v rámci predmetného územia. Sú charakterizované malou ekologickou a statickou stabilitou. Bývajú často poškodzované biotickými (podkôrny hmyz, huby a hniloby) ale aj abiotickými škodlivými činiteľmi (vietor, sneh, námraza, sucho). Pri vyššej intenzite, prípadne kombinácii škodlivých činiteľov môže dôjsť k rozvratu celých porastov, resp. komplexov porastov.

Hlavné ohrozenia:

odlesnenie,

fragmentácia zásahmi (holoruby, cesty, zväžnice), vysádzanie monokultúry smreka, urbanizácia.

Nár. kód: Ls 1.4

Horské jelšové lužné lesy

Štruktúra a výskyt: porasty s dominanciou jelše sivej v doline Trsteníka, na piesčitých a štrkovitých pôdach s viacvrstvovou horizontálnou štruktúrou porastu. V bylinnej vrstve sa uplatňuje nitrofilné a hygrolilné druhy (Stanová, Valachovič, 2002). Z druhov *Alnus incana*, *A. glutinosa*, *Corylus avellana*, *Fraxinus excelsior*, *Aegopodium podagraria*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Petasites hybridus*.

Kód Natura: 9180*

Nár. kód: Ls4

Názov: Lipovo-javorové sutinové lesy

Štruktúra a výskyt: zriedkavejšie druhovo bohaté plôškovité zapojené i miestami rozpojené listnaté až zmiešané lesy svahových i dolinových až roklinových sutín na karbonátoch i živnejších silikátoch sub- až supramontánných polôh Šípu s (hemi)nitrofilnými druhmi bylín; zo stromov *Acer pseudoplatanus*, *A. platanoides*, *Fraxinus excelsior*, *Tilia cordata*, *T. platyphyllos*, *Ulmus glabra*, *Fagus sylvatica*, *Carpinus betulus*, *Abies alba*, *Picea abies*, *Taxus baccata*, z krov *Ribes alpinum*, *R. uva-crispa*, *Lonicera nigra*, z bylín *Aconitum variegatum*, *Actaea spicata*, *Aruncus vulgaris*, *Campanula rapunculoides*, *Cystopteris montana*, *Geranium robertianum*, *Hesperis matronalis* subsp. *nivea*, *Lunaria rediviva*, *Mercurialis perennis*, *Phyllitis scolopendrium*, *Urtica dioica*.

Kód Natura: 8160

Nár. kód: Ls5.1

Názov: Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy

Štruktúra a výskyt: veľkoplošné mezofilné a mezo- až eutrofné zapojené bučiny a jedľobučiny na nasýtených i nenasýtených stredne hlbokých kambizemiach z karbonátov i silikátov na miernejších svahoch v montánnom i submontánnom stupni Šípu (zväčša fragmentované lesníckymi zásahmi - cesty, zasmrečovanie) so slabo vyvinutými krovinami a sciofytnými bylinami; zo stromov *Fagus sylvatica*, *Abies alba*, *Acer pseudoplatanus*, *Cerasus avium*, *Malus sylvestris*, z krov *Daphne mezereum*, *Lonicera xylosteum*, *Ribes uva-crispa*, z bylín *Asarum europaeum*, *Dentaria bulbifera*, *D. enneaphyllos*, *D. glandulosa*, *Galeobdolon luteum* agg., *Galium odoratum*, *Hordelymus europaeus*, *Melica nutans*, *Paris quadrifolia*, *Polygonatum verticillatum*, *Prenanthes purpurea*, *Senecio ovatus*, *Viola reichenbachiana*, mäkkýše, *Rosalia alpina*, *Salamandra salamandra*, *Dendrocopos leucotos*, *Picus canus*, *Ficedula parva*, *F. albicollis*, netopiere, *Glis glis*.

Kód Natura: 9140

Nár. kód: Ls5.3

Názov: Javorovo-bukové horské lesy

Štruktúra a výskyt: menšie plochy eutrofných až mezotrofných vysokobylinných javorovo-bukových lesov na karbonátoch (vrátane slieňov) vo vyššom montánnom a supramontánnom stupni Šípu (menej i Krivánskej) v hrebeňových a podhrebeňových polohách s plytšími skeletnejšími rendzinami i nasýtenými kambizemami (miestami sutinovými) s vyšším obsahom N; kroviny slabo vyvinuté (najmä mladé jedince stromov), byliny druhovo bohaté, prevažne vysoké; zo stromov *Fagus sylvatica*, *Acer pseudoplatanus*, z krov *Lonicera nigra*, *Ribes alpinum*, z bylín *Adenostyles alliariae*, *Allium victorialis*, *Athyrium distentifolium*, *Cicerbita alpina*, *Delphinium elatum*, *Geranium sylvaticum*, *Hesperis matronalis* subsp. *nivea*, *Ranunculus platanifolius*, *Senecio subalpinus*, *Soldanella carpatica*, *Valeriana tripteris*.

Nár. kód: Ls5.4

Názov: Vápnomilné bukové lesy

Štruktúra a výskyt: maloplošnejšie (v Šípskej Fatre) zapojené i otvorenejšie bukové i zmiešané lesy na strmších a skalnatejších karbonátových svahoch (vápence, dolomity) s rendzinami v nižšom montánnom stupni (vyššie hlavne na južných svahoch), bohaté na kry i byliny (plôšky vápnomilných, mezo- i oligotrofných druhov); zo stromov *Fagus sylvatica*, *Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*, *Pinus sylvestris*, *Sorbus aria* agg., *Tilia platyphyllos*, *Quercus petraea* agg., *Taxus baccata*, *Abies alba*, z krov *Berberis vulgaris*, *Swida sanguinea*, *Viburnum lantana*, z bylín *Aconitum vulparia*, *Aquilegia vulgaris*, *Calamagrostis varia*, *Cardaminopsis arenosa* agg., *Carduus glaucinus*, *Carex alba*, *Cephalanthera damasonium*, *Clematis alpina*, *Cyclamen fatrense*, *Cypripedium calceolus*, *Hedera helix*, *Laserpitium latifolium*, *Lilium martagon*, *Pleurospermum austriacum*, *Sesleria albicans*, *Valeriana tripteris*, mäkkýše, chrobáky.

Zo skupiny ruderálnych/synantropizovaných biotopov sa v záujmovom území vyskytujú jednotky X1 Rúbaniská s prevahou bylín a tráv, X2 Rúbaniská s prevahou drevín, X3 Nitrofilná ruderalná vegetácia mimo sídel, X4 Teplomilná ruderalná vegetácia mimo sídel, X5 Úhory a extenzívne obhospodarované polia, X7 Intenzívne obhospodarované polia, X8 Porasty invázných neofytov, X9 Porasty nepôvodných drevín a X10 Porasty ruderalizovaných bahnitých brehov.

Porasty prirodzenej vegetácie sú niekedy úplne nahradené synantropnou vegetáciou.

V skúmanom území boli zaznamenané tieto invázne druhy: *Aster lanceolatus*, *Fallopia japonica*, *Helianthemum tuberosum*, *Impatiens glandulifera*, *Impatiens parviflora*, *Solidago canadensis*, *Stenactis annua*.

Lokalitou s navyššou koncentráciou invázných rastlín je okolie Žaškovského mostu v miestach bývalého smetiska. V hojnom počte sa tu vyskytujú všetky zaznamenané invázne druhy, najmä však *Solidago canadensis*, *Impatiens glandulifera*, *Impatiens parviflora*. Ďalšími významnými koridormi na šírenie prevažne suchomilných i. d. sú výseky popod el. vedenie a okolie ciest– *Solidago canadensis*, *Aster lanceolatus*, *Stenactis annua*, *Conyza canadensis*. Na lokálnych ruderalizovaných plochách a výsypkách biologického domového odpadu často rastie *Helianthemum tuberosum*.

6.2 Fauna

Zo zoogeografického hľadiska zaradujeme faunu k.ú. Žaškov do eurosibírskej podoblasti palearktckej oblasti, podkarpatského úseku provincie listnatých lesov a podprovincie karpatských pohorí. Tú predstavuje najmä druhovo bohatá lesná fauna, kde na arboreálne faunistické prvky nadväzujú príslušníci holarktckého faunistického prvku, dealpínske prvky a podobne.

Podľa zoogeografického členenia pre terestrický biocyklus (Jedlička & Kalivodová 2002) je územie zaradené do paleoarktu, eurosibírskej podoblasti, podkarpatského úseku provincie listnatých lesov a podprovincie karpatských pohorí.

V rámci zoogeografického členenia limnického biocyklu (Hensel 2002) je riešené územie zaradené do hornovážskeho okresu, severopontického úseku a pontokaspickej provincie.

V k. ú. obce sa vyskytuje množstvo živočíšnych druhov:

- Rieka Orava - V charakteristike živočíšstva kladieme prvotný dôraz na rieku Orava z dôvodu jej vysokého ekozozologického významu :
 - a) Ramsarská lokalita Rieka Orava a jej prítoky, medzinárodne významná mokraď,
 - b) Územie európskeho významu SKUEV0243 Orava,
 - c) Chránený areál Rieky Orava.

Rieka poskytuje dočasné alebo trvalé životné podmienky viac ako 50 druhom vzácných, ohrozených alebo kriticky ohrozených stavovcov a viacerým druhom bezstavovcov a vďaka uspokojivému stavu populácií prispieva k zachovaniu biologickej diverzity tečúcich vôd v strednej Európe. V území sa vyskytujú významné populácie pôvodných druhov rýb (23 taxónov patriacich do 8 čeľadí), ktoré reprezentujú význam mokraďí. Rieka a niektoré jej prítoky poskytujú dobrú potravnú základňu, podmienky na neres a rozvoj mladých vývinových štádií pôvodnej, vzácnnej a ohrozenej i lovné využívannej ichtyofauny (Slobodník & Kadlečík 2000). Z hľadiska hniezdenia vtáctva sú charakteristické druhy kalužiačik malý, rybárik riečny, kačica divá, vodnár a bocian čierny. V prípade kalužiačika a kačice veľmi významnú úlohu zohráva predovšetkým existencia ostrovov v riečnom koryte.

- Bezstavovce - pre riešené územie sú charakteristické lesné druhy ulitníkov, na pôdne prostredie viazané chvostoskoky, vidličiariky, dáždovky. Vo vodných tokoch sa vyskytujú larvy potočníkov, početné druhy vážok a pod. V lesoch sú hojné pavúkovce, roztoče, mnohonôžky, stonožky, chrobáky, čmelá, mravce, motýle, dvojkrídlovce.
- Suchozemské stavovce - v charakteristike fauny sú typické:
 - obojživelníky: mlok horský, mlok karpatský, skokan hnedý, ropucha bradavičnatá, salamandra škvrnitá, kunka žltobruchá, ropucha zelená. Celkovo bolo zistených 7 druhov obojživelníkov, z ktorých 5 druhov je zaradených do kategórie národného významu a 2 druhy: kunka žltobruchá a mlok hrebenatý sú zaradené do kategórie druhu európskeho významu.
 - plazy: jašterica živorodá, slepúch lámavý, užovka obojková, vretenica severná, užovka hladká. Celkovo bolo zistených 6 druhov plazov, z ktorých 4 druhy sú zaradené do kategórie druhu národného významu a 2 druhy: jašterica živorodá a užovka hladká do kategórie druhu európskeho významu.
 - vtáky : celkovo bolo zistených 133 druhov vtákov, z ktorých je 108 druhov (81,2 %) hniezdičov, 25 druhov (19,8 %) je nehniezdičov. 112 druhov (84,2 %) je zaradených do kategórie druhu národného významu a 21 druhov zaradených do kategórie druhu európskeho významu.
 - cicavce: z cicavcov sa v lesnom biotope vyskytuje najmä jeleň európsky, líška hrdzavá, kuna hôrna, piskor obyčajný, rys ostrovid, vlk dravý - vzácnejšie, medveď hnedý, plch veľký, plšík lieskový, lasica myšozravá, vydra riečna, bobor vodný, kuna skalná, hranostaj čiernochvostý, ryšavka žltohrdlá, veverica stromová, netopier obyčajný, krt obyčajný, vyskytuje sa tiež jež východoeurópsky, na zamokrených stanovištiach sa vyskytuje duloonica väčšia, z párnokopytníkov sa najčastejšie vyskytuje srnec hôrny, sviňa divá. Na lúkach a v remízach je zastúpený zajac poľný). 7 druhov je zaradených do kategórie druhu národného významu a 5 druhov zaradených do kategórie druhu európskeho významu a 2 druhy sú zaradené medzi prioritné druhy európskeho významu

6.3 Významné druhy rastlín a živočíchov

Sú uvedené v rámci predošlých statí flóry a fauny.

6.4 Významné migračné koridory živočíchov

Riešené územie je významné aj z hľadiska migračných trás a to ako v smere východ západ, tak sever juh. Tento exponovaný priestor v riešenom území nemá výraznejšie bariéry. Ako vyplýva z ÚSES migračné trasy zabezpečujú najmä biokoridory, z ktorých je osobitne významný hydrický koridor rieky Orava. Z terestrických trás je významný migračný koridor veľkých šeliem priestor Šípu východne od obce, vrátane ekotonu. Vedľajšími migračnými trasami je údolie vodného toku Trstín a priestor okolo južnej katastrálnej hranice medzi obcami Žaškov a Komjatná.

7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana

Na základe dynamiky vývoja krajiny a porovnaním s rokom 1950 (<http://mapy.tuzvo.sk/HOFM/>) sú evidentné štruktúrne zmeny v priebehu posledných cca 70 rokov.

Z hľadiska posudzovaného územia je zrejmý rozdiel medzi súčasným mapovaným a evidenčným stavom. V rámci KEP bol na základe mapovania zistený reálny stav zastúpenia jednotlivých štruktúrnych prvkov krajiny v k.ú. Žaškov.

V zmysle Európskeho dohovoru o krajine, ktorého signatárom je Slovenská republika od roku 2005 a Metodiky identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhľadu krajiny zverejnenej vo Vestníku MŽP SR. ročník XVIII, čiastka 1b z roku 2010 je potrebné preukázať, že uvedený posudzovaný strategický dokument svojimi návrhmi nenaruší:

- a) charakteristický vzhľad krajiny (v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody),
- b) ochranu kultúrneho dedičstva – charakteristické a významné siluety, pohľady a panorámy (zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu). Tieto postuláty platia aj pre tie v dokumente navrhované činnosti, ktoré budú následne posudzované podľa zákona č.24/2006

7.1 Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra – SKŠ (druhotná krajinná štruktúra, využitie krajiny) je tvorená súborom prvkov, ktoré človek ovplyvnil, čiastočne alebo úplne pozmenil, resp. novo vytvoril ako umelé prvky krajiny.

Na základe zastúpenia a plošnej výmery jednotlivých prvkov SKŠ možno hodnotiť súčasný stav antropizácie krajiny, či ide o územie prirodzené s vysokou ekologickou hodnotou alebo naopak, o územie antropicky silne pozmenené s nízkou krajinnoeologickou hodnotou.

V rámci spracovania KEP bol zistený nasledovný stav zastúpenia jednotlivých štruktúrnych prvkov krajiny a je uvedený v nasledujúcej tabuľke (tab. č. 2):

Tab.č.2 Podiel krajinných prvkov súčasnej krajinskej štruktúry v katastri obce Žaškov

Prvky súčasnej krajinskej štruktúry	Výmera v ha
Lesná vegetácia	1 110,6
Nelesná drevinná vegetácia	120,5
Brehové porasty	37,5
Kosené lúky a pasienky s náletom drevín	942,3
Vodné plochy, toky, mokrade, štrkoviská	33,2
Orná pôda (veľkobloková, mozaika maloplošnej ornej pôdy a záhrad)	93,3
Zastavané plochy	93,1
Plochy výrobné, dopravné a tech. vybavenosť	41,6
SPOLU	2 472,2

Pre porovnanie sa uvádza výmera pozemkov podľa katastra nehnuteľností (tab .č. 3):

Tab. 3 Úhrnné hodnoty druhov pozemkov podľa evidencie katastra nehnuteľností: stav KN-C

Druh pozemku	Výmera v (ha)
Lesné pozemky	1 025,7
Orná pôda	36,2
TTP	815,7
Záhrady a ovocné sady	21,5
Zastavané plochy	127,4
Vodné plochy	37,1
Ostatné plochy	408,7
Spolu	2 472,2

Lesná vegetácia

Katastrálne územie obce Žaškov je organizačne začlenené do dvoch lesných celkov: Lesného celku Párnica a Lesného celku Dolný Kubín. Lesy patriace do riešeného katastrálneho územia sú spravované a obhospodarované pokynmi programu starostlivosti o lesy platnými na obdobie rokov 2016 – 2025 (v oboch lesných celkoch).

Stanovištne vhodný buk je zastúpený takmer 54% v drevinovom zložení. Dominuje smrek (40%), ďalej sú agregované javor (2,7%) a jedľa (2,3%). Ostatné druhy nedosahujú ani 1 % na celkovom druhovom zložení.

Z celkovej výmery lesov (990,32 ha) zaberajú ochranné lesy 26 % (tab. 5), zvyšok sú lesy hospodárske (718,04 ha) a lesy osobitného určenia v subkategórii E – lesy v chránených územiach (13,44 ha, t.j. 1%).

Nelesná drevinná vegetácia a brehové porasty

Má osobitné postavenie medzi ekostabilizačnými prvkami a plní v krajine viac stabilizačných funkcií:

- znižuje vplyv erózie,
- stabilizuje zosuvné územia,
- zvyšuje retenčnú schopnosť územia,
- ovplyvňuje biodiverzitu a heterogenitu krajiny i jej kultúrno-historickú a estetickú hodnotu.

V k.ú. bola NDV hodnotená ako vegetácia v území zo zápojom drevín nad 50% a brehové porasty korýt vodných tokov. V skúmanom území zaberá celkovo viac ako 6 % rozlohy katastra.

Lúky a pasienky

Trvalé trávne porasty v obci pokrývajú 38% rozlohy k.ú. Nížinné a podhorské kosné lúky sú plošne najrozšírenejším typom lúčneho biotopu, ktorý je však vplyvom intenzívneho využívania (hnojením, prípadne dosievaním) výrazne ochudobnený o druhovú diverzitu. Horské kosné lúky sa v minulosti kosili a pásli, dnes sa neobhospodarujú okrem vrcholového pásu (hoľe) hrebeňa Zemiansky diel.. Sú ohrozené zarastaním a mechanickým poškodzovaním ťažkými mechanizmami a vytváraním skládok dreva. Mezofilné pasienky a spásané lúky boli v záujmovom území v nedávnej minulosti veľmi rozšíreným biotopom, dnes vplyvom upustenia od pasenia sa pomaly menia na kosné lúky. Uchovávali sa na strmších svahoch, kde sú mulčované, alebo sú ohrozené zarastaním. Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí boli v minulosti veľmi rozšíreným typom biotopu v kosených nivách všetkých vodných tokov, dnes vplyvom melorácií na väčšine územia premenené na TTP, v súčasnej dobe opustené (napr. západné svahy pri potoku Trsteník).

Záhrady a ovocné sady

Súkromné záhrady sa nachádzajú v intraviláne a na jeho kontakte s poľnohospodárskou krajinou. Starý ovocný sad sa nachádza v tesnej blízkosti katolíckeho kostola.

Vodné toky a plochy

Cez k. ú. pretekajú vodné toky: rieka Orava, s prítokmi: Sídlný, Šípový, Sychravý, Šušľavý, Pánsky, Haľamovský, Bradovský, Zemiansky potokom, potokom Uhlisko a niekoľko bezmenných prítokov. Územím preteká aj drobný vodný tok Trsteník a niekoľko bezmenných prítokov v práve Lesov SR, š.p. Ďalej sa tu nachádza Mŕtve rameno rieky Oravy a a sieť štrkovísk na hranici s k. ú. Párnica.

Zastavané plochy

Nachádza sa tu individuálna bytová výstavba, doplnená obšlužnými objektmi (obecný dom, základná škola, obchody, požiarňa zbrojnica) a areálom poľnohospodárskeho družstva. Verejná zeleň je súčasťou sídla, často je zastúpená nepôvodnými a cudzokrajnými drevinami. Medzi zastavané plochy môžeme zaradiť aj cestnú komunikačnú sieť so spevneným a nespevneným povrchom s prislúchajúcim dopravným vybavením. Obec je vidieckym typom sídla.

7.2 Štruktúra krajiny a krajinný obraz

Sú výsledkom dlhoročného pôsobenia antropického tlaku na krajinu, veľkosť ktorého ovplyvňuje mieru stability a kvality krajiny. Vplyv človeka na prírodné formácie v posudzovanom území je oveľa výraznejší vo východnej a severovýchodnej časti katastra, kde zasiahol výrazne pôvodné biotické štruktúry, menej ovplyvnil abiotický komplex. Je však relevantná domnienka, že zmena využívania prírodnej krajiny, najmä odlesnením a zmenou odtokových pomerov, prispela ku aktivácii geodynamických javov, ktoré však sú primárne prirodzeným dôsledkom geologickej stavby územia.

Z pohľadu štruktúry krajiny vo vzťahu ku krajinnému obrazu je možné posudzované územie zaradiť do 3 typov:

- 1) Ako vyplýva z vyhodnotenia vyššie uvedenej súčasnej krajinej štruktúry, posudzované územie bolo najviac atakované v údolí dolnej a strednej časti toku Žažkovského potoka a to výstavbou osídlenia. Dopravný koridor v údolnej polohe rieky Orava sa k. ú. Žaškov nedotýka, obec sa vyvinula mimo nivy rieky Orava. Na pravom brehu je umiestnená len malá enkláva územia k. ú., zástavbu tvorí len prístupová cesta do obce a jeden drevospracujúci areál, ostatná časť je poloprárodného charakteru, tvorená vodnými plochami a NDV. Za dočasné v tomto území považujeme umiestnenie mobilnej drvičky štrkov, ktorá je v návrhovom období ÚPN-O vylúčená. Naopak motokrosový areál na ľavom brehu rieky Orava, v severnom predhorí Zemianskeho dielu, v kontexte areálu ťažby štrku a bývalého priemyselného areálu Istebné na druhom brehu rieky, nepôsobí až tak výnimočne rušivo.

Odlesnená bola prakticky celá časť povodia Žažkovského potoka s výnimkou horných častí a pramenísk ľavostranných prítokov (a pôvodne taktiež celé ľavostranné povodie potoka Trsteník).

Na rozdiel od minulosti, keď územiu dominovali prevažne úzkopásové polia a kosienky, po ich scelení, selektívnym využívaním a premenou na trávnaté porasty lúk a pasienkov, do krajiny úspešnými procesmi zarastajú rozsiahle plochy a línie NDV najmä vo východnej časti územia a to ako východne od centra obce okolo kóty Zemiansky diel, tak na zosuvných východne orientovaných svahoch potoka Trsteník.

- 2) Údolie Žažkovského potoka, v ktorom je situovaný vlastný sídelný útvar, predstavuje stredne široký geomorfologický útvar. Hladko modelovaný reliéf svahov na úpätí, najmä v centrálnej časti a závere doliny, prechádza do nízkych oblých hólí na hranici katastra okolo kóty Lopata, prepájajúcich horské masívy obklopujúce údolie. Východne je to už zmieňovaný Zemiansky diel, južne Hrdošská skala, Hrdoš a Ostré a západne po hrebeni cez Žažkovské sedlo až na východné svahy Šípu, po Žažkovský šíp.

Východnú časť k.ú. tvoria svahy potoka Trsteník až po vodný tok – jeho údolie je typickou dolinou tvaru „V“ s pomerne strmými svahmi prevažne pokrytými porastmi NDV na opustených pasienkoch, intenzívnejšie využívaná je len vrcholová hoľa.

- 3) Západná časť k. ú. je tvorená východo – západným výbežkom horského masívu Šíp, jeho severnými svahmi a po jeho hrebeni je vedená katastrálna hranica až do údolia rieky Orava, zahŕňajúc aj miestnu časť Dierová s rekreačnou vybavenosťou. Od najvyššej kóty masívu (Šíp) sa severným smerom do k. ú. ťahne bočný hrebeň Žažkovského šípu.

Krajinný obraz je možné hodnotiť (aj podľa autorov Köhler & Preiss, r.2000) pomocou indikátorov:

- prírodnosť: indikátor sa vzťahuje k pôsobeniu krajinného obrazu na človeka,
- historická kontinuita – indikátor sa vzťahuje na vývoj krajiny a týka sa jej javov, ktoré sa vytvárali v priebehu histórie,
- rozmanitosť – indikátor sa vzťahuje na štruktúrovanosť prírodných a antropogénnych javov a ich individualitu. V prípade vysokej individuality krajinných prvkov hovoríme o jedinečnosti krajiny.

Tab. č. 4 - Pôsobenie prvkov SKŠ v krajine

Pôsobenie prvkov v krajine	Prvky SKŠ
rušivo pôsobiace prvky	priestory areálu poľnohospodárskeho družstva, miesta hromadného preháňania dobytky a oviec, motokrosový areál, skládky odpadov na brehoch rieky, ruderalizované plochy, poľné hnojiská v južnej časti územia, intenzívnejšie využívané účelové cesty, devastované lesné cesty a zväžnice, ako aj ťažené lesné porasty, holoruby, svahové zosuvy vo východnej časti k.ú.
harmonicky pôsobiace prvky	lesy a väčšie porasty mimolesnej vegetácie s mozaikami extenzívnych trávnych porastov v južnej a východnej časti územia, koryto a brehové porasty Oravy, starého ramena, potoka Trsteník s príľahlými mokraďami, lesíky, mimolesná vegetácia, zarastajúce úhory
neutrálne pôsobiace prvky	prechodné zóny medzi obcou a krajinou s predpokladaným dosahom urbanizačných vplyvov, väčšie plochy záhrad a záhumienkov, rekreačno-oddychové plochy urbanizačných vplyvov, väčšie plochy záhrad a záhumienkov, rekreačno-oddychové plochy

Súčasný krajinný obraz

Vizuálna kvalita krajiny (obraz krajiny) súvisí predovšetkým so zrakovým zmyslom vnímania a závisí od subjektívnych premenných. Nejde len o hodnotenie „videnej“ krajiny, ale aj o identifikáciu s krajinou a v prípade miestneho obyvateľstva aj s krajinou ako jeho domovom. Pri analýze vizuálnej kvality krajiny je vhodné poznať priestorové usporiadanie povrchových objektov krajiny – reliéfu a krajinnej pokrývky (Kozová et al. 2010).

Krajinný obraz a vizuálne pásma boli hodnotené: primárne - z pohľadu prízjazdu od Kľačian a pohľadu do vnútra Žažkovského údolia, sekundárne - prízjazdu od Dolného Kubína a terciárne - z pohľadu od turistickej trasy zo Stankovian, ktorá cez hrebeň Šípu končí v Dierovej.

- 1) Vzhľadom na nivu meandrujúcej rieky Orava s brehovými porastmi, a dopravným koridorom je krajinný obraz kvalitatívne uspokojivý, umocňuje ho dynamika reliéfu so zalesnenými svahmi v úzkom údolí. Táto časť obsahuje len jedno vizuálne pásmo, ohraničené miestnymi hrebeňmi pohoria Malá Fatra paralelnými s údolím.

Za zákrutami pred Dierovou sa otvára pohľad na rekreačné zariadenie Dierová, čiastočne prekryté vegetáciou a obhospodarované plochy na nive a trávne porasty v predhorí. Údolie sa rozširuje a v krajinnom obraze možno rozlíšiť už dve vizuálne pásma – jedno údolné po zalesnené svahy, druhé vrcholové tvorené hrebeňmi a najmä dominantným, strmo sa zvažujúcim masívom Žažkovského šípu.

Mozaikovité usporiadanie krajinnej štruktúry a pokračovanie meandrov (a zákrut) vytvára veľmi dynamicky sa meniaci a pôsobivý krajinný obraz s prelínaním oboch vizuálnych pásiem. Úsek je uzatvorený úzkou bránou medzi Žažkovským šípom a svahmi kóty Kečka (v k. ú. Párnica), za ktorou sa otvára široké údolie ďalšieho úseku. Menším vizuálnym impaktom je vedenie VN v tomto úseku.

- 2) Druhý úsek sa delí na dve podčasti, ktoré kontinuálne na seba nadväzujú a pritom sú krajinársky odlišné:

Najprv krajinný obraz rozšírenej, vizuálne planárnej nivy rieky Orava s poľnohospodárskym využívaním a v pozadí s krajinou zeleňou mŕtveho ramena, industriálnym prvkom a komunikáciou tvoria prvé vizuálne pásmo, v pozadí s druhým vizuálnym pásmom ďalšieho osídlenia a predhorím Lysica, Kubínskej holea Kuzmínova, v severnom a východnom smere. V južnom smere na okraji tejto podčasti doznievajú svahy Žažkovského šípu a vynárajú sa svahy a postupne celé pásmo Zemianskeho dielu.

Druhou podčasťou je vlastné údolie Žažkovského potoka s obcou, ako veľmi malebný, jemne dynamizujúci krajinný obraz, s postupne sa otvárajúcimi výhľadmi na okolité svahy hrebeňov Zemianskeho dielu na východe a Šípu na západe.

Vizuálne pásma sú veľmi nejasne oddelené, prelínajú sa najmä prvé a druhé vizuálne pásmo, údolie pôsobí veľmi komplexne.

Zreteľné je až tretie vizuálne pásmo za nejasne oddeleným sedlom (hranicou k. ú. s obcou Komjatná) v pozadí s Veľkým Chočom, Kečkami a Ostrou šípskou (v popredí s Hrdošom) pôsobí monumentálne a prechádza do masívu Šípu, pričom vizuálne je dominantný najmä bočný hrebeň Žažkovského šípu.

Krajinný obraz okolitej krajiny, vnímaný z celej obce je veľmi signifikantý pre charakteristický vzhľad krajiny tejto časti regiónu Oravy, územie je priam modelové, bez významnejších vizuálnych impaktov.

- 3) Turistický značkovaný chodník (žltá značka) vedie z obce Stankovany Škútovou dolinou (mimo riešeného k. ú.) až takmer ku Žažkovskému sedlu, pred ním sa stáča severným smerom na hrebeň masívu Šípu, po ktorom pokračuje až na najvyššiu kótu. Rozsiahle výhľady (podľa pozície na trase)

určujú striedanie krajinných obrazov, podľa vizuálnych pásiem, od údolnej časti Žažkovského potoka s obcou a údolia rieky Orava s ďalším osídlením, až po Dolný Kubín, až po bližšie alebo vzdialené pohoria ako Minčol – Kubínska Hoľa a Roháče, celkovo cca 5 pásiem. Súčasne sa však objavujú aj vizuálne impakty rôzneho charakteru najmä v druhom vizuálnom pásme údolia rieky Orava.

Charakteristický vzhľad krajiny

Na základe interpretácie zastúpenia a zoskupenia prvkov súčasnej krajiny sa hodnotí charakteristický vzhľad krajiny. Záujem o vizuálne hodnoty krajiny má nielen etický, estetický, ale aj pragmatický význam pre cestovný ruch a rozvoj iniciatív v obci. Podmienkou však je, aby sa v charakteristickom vzhľade neprejavilo neprimerané množstvo rušivých, negatívne pôsobiacich prvkov (nazývaných vizuálny impakt), alebo naopak, zanikajúcich hodnotných prvkov.

Okolie obce Žaškov predstavuje krajinný typ charakterizovaný úrodným osídlením a poľnohospodárskou krajinou okolo vodného toku. Sídlo je umiestnené v strede centrálnej časti k. ú. po oboch stranách údolia a nadväzuje naň pás poľnohospodárskej krajiny. V smere údolia je intenzívne využívaný bez prerušenia lesom, nelesná drevinová vegetácia (NDV) sa nachádza prevažne okolo menších vodných tokov, odtokových línii, prameniskách a v erózných ryhách. Výskyt úzokoblokových polí je nízky, len v bezprostrednom okolí obce. Pozostatky terás a medzí (historické štruktúry krajiny) v juhovýchodnej časti katastra sú pokryté pasienkami a zarastené NDV.

Pre posudzované územie je typická mozaikovitá štruktúra lesa a trávnych porastov (TP) v predhorí a lesných porastov v hornatinách. Pôvodne sa pasienkovo - lúčne areály viazali aj na ploché chrbáty (hole) a sedlá medzi jednotlivými hrebeňmi a les najmä na strmšie príľahlé svahy. V týchto častiach dochádza aj k najvýraznejšiemu rozširovaniu plošnej NDV na pozemkoch vedených ako TP. V k. ú. sú tieto plochy pomerne zachovalé vo vrcholovej polohe sediel v línii miestnych častí (alebo kót) Bresliny, Lopata, Kozlovo a Chrástka.

K podporeniu harmonického vnímania krajiny by výrazne prispela zachovanie trávnatých porastov, kvalitnejšou údržbou a tradičného mozaikovitého využívania poľnohospodárskej pôdy (pasením a kosením) a obnovovanie a vysádzanie ovocných stromov regionálnych odrôd vo voľnej krajine .

Krajinný ráz

Predstavuje regionálne špecifický krajinný charakter, ako prírodnú, kultúrnu a historickú hodnotu krajinného obrazu. Vyjadruje hodnotové vzťahy, významnosť a identitu krajinného prostredia. Každý krajinný priestor je charakterizovaný určitými znakmi, ktoré vytvárajú jeho v podstate neopakovateľný krajinný ráz – ojedinelosť, osobitosť, odlišnosť, zvláštnosť. Práve v tomto je krajina Oravy výnimočná a výnimkou nie je ani k. ú. Žaškov..

Pre posudzované územie v kontexte významu katastra obce Žaškov pre ráz krajiny možno konštatovať:

- a) krajinný – ekologickú významnosť územia:

Prírodné hodnoty územia vyjadrené údajmi v popisnej časti analýzy územia, najmä v rámci OP NP Malá Fatra.

- b) spoločensko – rekreačnú významnosť územia:

Riešený priestor je súčasťou osobitého regiónu Oravy s mierne rozvinutým cestovným ruchom a výbornými možnosťami horskej turistiky, v priestore s dobrou ponukou na trávenie voľného času v okolí a veľmi dobrou dostupnosťou ďalších atraktivít v území (kultúrno – správne centrum Dolný Kubín, Oravský hrad, kúpele Lučivná, jadrové územie NP Malá Fatra, a i.)

- c) kultúrno – historickú významnosť územia:

Zahŕňa výskyt pamiatkového fondu a archeologických nálezísk v území, prítomnosť historických krajinných štruktúr v kontexte s okolitým prostredím, čo vytvára nezameniteľný genius loci.

Scenéria krajiny

Krajinný obraz je súborom faktorov, pôsobiacich na človeka prostredníctvom zmyslových vnemov. V tejto súvislosti treba osobitne zdôrazniť esteticko – kompozičné kvality krajinného obrazu, na základe ktorého si človek vytvorí vizuálny dojem.

Scenéria predstavuje emocionálne vyjadrenie vnímania ako štruktúrnych prvkov krajiny, charakteristického vzhľadu krajiny a krajinného rázu, tak krajinného obrazu v komplexnom dojme, ktorý hodnotíme ako atraktivitu krajiny, čo je síce pomerne subjektívny pocit, vychádza však z objektívneho socio - psychologického poznania reakcie populácie na daný typ krajiny.

Krajinu k. ú. Žaškov môžeme preto komplexne hodnotiť ako veľmi atraktívny typ krajiny z pohľadu jej scenérie a to najmä pre dynamické striedanie krajinného obrazu, mozaikovitú štruktúru a rozsah vizuálnych pásiem vnímaných v rôznych častiach katastra a malý rozsah vizuálnych impaktov.

Stabilita krajiny

Je spracovaná v nasledujúcej kapitole o územnom systéme ekologickej stability. Z pohľadu potenciálnych rizík opakovane upozorňujeme na početné zosuvné územia (potenciálne, recentné, ale aj aktívne) ktoré sú limitom využívania územia a osobitne výstavby.

Ako je konštatované v príslušnej časti, unikátna krajina bude vyžadovať citlivé stvárnenie objektov na navrhovaných rozvojových plochách. V návrhu riešenia ÚPN-O sú v záväznej časti zadefinované prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky na podrobnejšie funkčné využitie jednotlivých plôch v katastrálnom území obce.

Zmena štruktúry a využívania krajiny súvisí s rozvojovými tendenciami, je v súlade so spoločensko-ekonomickými požiadavkami, a práve posudzovaný strategický dokument je na tieto trendy zameraný. Nakoľko dokument obsahuje len funkčné plochy, nie je možné vyhodnotiť nakoľko ovplyvní krajinu reálna výstavba. V návrhu riešenia ÚPN-O sú v záväznej časti stanovené kritériá, ktoré rešpektujú aj krajinotvorbu, ako súčasť najmä rekreačného a obytného prostredia.

Krajinnoekologická významnosť územia

Ekologická významnosť územia sa hodnotí z hľadiska výskytu chránených území, prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) a ostatných ekostabilizačných prvkov krajiny. Okres Dolný Kubín prináleží medzi územia s vysokou ekologickou stabilitou (SAŽP 2010).

Pre účely projektu pozemkových úprav k. ú. Žaškov (2006) bola stupnica ekologickej stability jednotlivých prvkov krajinnej štruktúry interpretovaná nasledovne:

- **veľmi vysoká významnosť:** prirodzené vodné toky a ich brehové porasty, súvislé porasty lužných drevín a mokradné ekosystémy, bioticky kvalitné lesné porasty, prevažne ochranné a účelové lesy, plochy mimolesnej drevinovej vegetácie, druhovo prirodzené trávobylinné porasty a prameniská s odtokovými líniami a sprievodnou zeleňou. V posudzovanom území obce patria do tejto kategórie lesné porasty v OP NP Malá Fatra, najvýznamnejšie porasty mimolesnej drevinovej vegetácie a ekosystém rieky Oravy s brehovými porastmi.
- **vysoká významnosť:** väčšina lesných porastov a plôch mimolesnej drevinovej vegetácie - lesíky, remízky a skupinky drevín, medze a iné líniové porasty v poľnohospodárskej krajine, sukcesne zarastajúce a extenzívne využívané lúky a pasienky. V území sú tieto plochy dostatočne zastúpené v rôznych častiach katastra.
- **stredná významnosť:** najmenej kvalitné lesné porasty (mladé porasty so zmenenou skladbou drevín a ťažené lesné porasty), intenzívne trvalé trávne porasty a ich úhory, záhumienky a záhrady v intraviláne obce a jeho blízkosti. Aj táto kategória je v území zastúpená na pomerne rozsiahlych plochách.
- **nízka významnosť:** môžeme sem zaradiť plochy ornej pôdy, zástavbu v obci, technické objekty v extraviláne, plochy bez vegetácie, účelové cesty. Táto kategória je v území zastúpená najmä v zastavanom území obce, v jej bezprostrednom okolí a taktiež na nive rieky Orava.
- **veľmi nízka významnosť:** najmenej zastúpená kategória biotickej významnosti – sú tu zaradené len plocha štátnej cesty, technické objekty a areály – najmä, bývalá nere kultivovaná skládka, areál poľnohospodárskeho družstva, areál drevovýroby a areál mobilnej drvičky štrkov.

Ako vyplýva z vyššie uvedenej, ako štatistickej, tak reálnej štruktúry územia, je stupeň ekologickej stability vysoký.

Negatívom, z pohľadu blízkosti ekologicky najcennejšieho územia (koridor rieky Orava) je umiestnenie mobilnej drvičky štrkov, čo vzhľadom na jej charakter (mobilné zariadenie) a neďaleký (v susednom k. ú.) prevádzkový areál štrkoviska a plochu bývalého – likvidovaného závodu považujeme za nevhodné.

Taktiež je z krajinnoekologického hľadiska potrebné sanovať bývalú skládku odpadu.

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)]

8.1 Chránené územia

Riešené územie je v kompetencii dvoch organizácií ŠOP SR:

- východná časť k.ú. je v správe CHKO Horná Orava,
- severozápadná časť v správe NP Malá Fatra.

✓ Ochranné pásmo Národného parku Malá Fatra

Územie národného parku a jeho ochranného pásma je vymedzené nariadením vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 24/1988 Zb. o Národnom parku Malá Fatra. Výmera ochranného pásma je 23

262,0000 ha (k 31.12.2014). Návštevný poriadok NP Malá Fatra a jeho ochranného pásma upravuje vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Žiline č. 9/2005 z 1. decembra 2005.

Na území ochranného pásma platia podmienky ochrany ustanovené platným zákonom o ochrane prírody a krajiny (v súčasnosti zákon č. 506/2013 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov), ktoré zodpovedajú druhému stupňu ochrany (podľa ods. 4 §17 zákona č. 506/2013 Z.z. o ochrane prírody a krajiny).

✓ *Národná prírodná rezervácia Šíp (ev.č. 441)*

Územia: k.ú. Žaškov, k.ú. Stankovany
 Výmera: 301,52 ha
 Zriaďovacia listina: Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 3483/1980-32 z 31.5.1980
 Účel: ochrana významnej krajinej dominanty so zriedkavou vápnomilnou flórou, významnou vegetačnou stupňovitou a živočíšnymi spoločenstvami na vedecko-výskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele
 Spravujúci orgán: ŠOP - S- NP Malá Fatra, 5. stupeň ochrany prírody.

✓ *Chránený areál Rieky Orava (ev.č. 1034)*

Územia: okresy Dolný Kubín a Tvrdošín, 25 k.ú.
 Výmera: 441,75 ha
 Zriaďovacia listina: Všeobecne záväzná vyhláška Krajského úradu v Žiline č. 1/1997 z 12.8.1997 - od 15.12.1997
 Zriaďovací orgán: Krajský úrad v Žiline
 Účel: ochrana komplexu zachovalých riečnych ekosystémov s funkciou biokoridoru nadregionálneho významu s bohatým druhovým za stúpením fauny a flóry a biotopov mnohých chránených, vzácných a ohrozených druhov organizmov.
 Spravujúci orgán: ŠOP – S-TANAP, 4. stupeň ochrany

✓ *Mokrade medzinárodného, regionálneho a lokálneho významu*

V databáze Centra mapovania mokradí SZOPK (Slobodník & Kadlečík 2000) sa zo záujmového územia uvádza jedna mokraď medzinárodného významu. Mokrade regionálneho a lokálneho významu sa z predmetného k.ú. neuvádzajú.

Mokraď medzinárodného významu

Rieka Orava a jej prítoky (Dátum zapísania: 17.2.1998).

Časť riečného systému podhorského charakteru v povodí Oravy na severnom Slovensku, ktorý patrí z hľadiska diverzity pôvodnej bioty, ako aj z hľadiska prirodzeného charakteru abiotických zložiek k najzachovalejšiemu a najvýznamnejšiemu ekosystému svojho druhu v strednej Európe. Má osobitný význam ako stanovište rastlinných a živočíšnych druhov v kritických štádiách ich životného cyklu (rozmnožovanie, zimovanie, migračná zastávka). V území sa vyskytujú významné populácie pôvodných druhov, ktoré reprezentujú význam mokradí.

✓ *Ochranné lesy*

Ochranné lesy sa vyhlasujú rozhodnutím orgánu štátnej správy lesného hospodárstva podľa zákona o lesoch, v súčasnosti zákon č. 326/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, na základe návrhu vyhotovovateľa plánu na dobu platnosti programu starostlivosti o les. V ochranných lesoch možno schváliť osobitný režim hospodárenia, len ak tým nedôjde k obmedzeniu a ohrozeniu účelu, na ktorý boli vyhlásené.

V riešenom území majú prevažne pôdoochrannú funkciu, alebo sú to lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach.

Tab. č.5 - Výmera subkategórií ochranných lesov v k. ú. Žaškov

Subkategória	Výmera v ha
a Lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach	61,85
d Ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy	196,99
Spolu	258,84

✓ *Lesy osobitného určenia*

Lesy osobitného určenia sa v k. ú. vyskytujú na plochách o výmere 13,44 ha. Slúžia pre potreby ochrany prírody a sú v bezzásahovom režime. Bezzásahový režim sa vzťahuje aj na lesné porasty NPR Šíp, kde platí 5. stupeň ochrany prírody. Kategória ochranných lesov je v tomto prípade nadradená kategórii lesov osobitného určenia.

✓ *Ochrana drevín*

V riešenom území nie sú evidované chránené stromy v zmysle platného zákona o ochrane prírody a krajiny (v súčasnosti zákon č. 506/2013 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, § 49, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov).

8.2 NATURA 2000

NATURA 2000 má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie. NATURA 2000 má zabezpečiť priaznivý stav populácií vybraných druhov živočíchov a rastlín a priaznivý stav biotopov, čo však vôbec nevylučuje hospodárske aktivity v územiach, pokiaľ tento priaznivý stav nenarušujú.

Právnym základom pre tvorbu Sústavy NATURA 2000 sú:

- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, tzv. **chránené vtáčie územia (CHVÚ)**, do k. ú. zasahujú dve: **SKCHVÚ013 Malá Fatra a SKCHVÚ050 Chočské vrchy**,
- smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín - tzv. **územia európskeho významu (ÚEV)**, do k. ú. Žaškov zasahujú dve: **SKUEV0243 Orava a SKUEV0663 Šíp**.

8.3 Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je v zmysle zákona č. 506/2013, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá, zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Vyššie úrovne z dokumentov a dokumentácií boli prevzaté nasledovne:

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou je Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Žilinského kraja (Združenie „VÚC Žilina“ 1998) vrátane všetkých jeho platných zmien a doplnkov č. 1 až 5.

Na regionálnej úrovni - Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Dolný Kubín (SAŽP 2010).

Na miestnej úrovni - Návrhová časť KEP - pre obec Žaškov bol v roku 2007 spracovaný Miestny územný systém ekologickej stability (ENGOM, s.r.o. 2007). Dokument MÚSES je podľa platného zákona o ochrane prírody a krajiny (v súčasnosti zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, § 54) dokumentáciou ochrany prírody a krajiny. Je určený na ochranu rozmanitosti podmienok a foriem života na miestnej úrovni. Dokumentácia MÚSES pre k.ú. obce Žaškov je súčasťou úvodných podkladov projektu pozemkových úprav a bol spracovaný podľa existujúcich metodických pokynov na vypracovanie dokumentov MÚSES vydaných MŽP SR v r. 2000.

Do kostry ÚSES bol premietnutý záväzný dokument ÚPN VÚC Žilinského kraja vrátane všetkých jeho platných zmien a doplnkov. Pre k. ú. Žaškov uvádza:

- Biocentrum regionálneho významu Šíp, ID 3/5,
- Biokoridor nadregionálneho významu vodný tok Orava (hyricko-terestrický), ID 3/9

Charakteristiky prvkov RÚSES zo schváleného dokumentu RÚSES okresu Dolný Kubín (SAŽP 2010):

- Biocentrum nadregionálneho významu NRBc 6 Šíp,
- Biocentrum regionálneho významu RBc 9 Párnické štrkoviská,
- Biocentrum regionálneho významu RBc 10 Trsteník,
- Biokoridor nadregionálneho významu NRBk 2 Orava,
- Biokoridor regionálneho významu RBk 1 Trsteník - Šíp.

✓ *Genofondové lokality (GL)*

Medzi ekostabilizačné prvky zaraďujeme predovšetkým genofondové lokality (GP). V stanovisku Správy CHKO Horná Orava (CHKO HO 528/16 z dňa 26.09.2016) sú uverejnené 4 genofondové plochy, ktoré sa premietli v predloženom miestnom územnom systéme ekologickej stability nasledovne:

- GP Lužné lesy rieky Oravy (NRBk Orava),
- GP Pod Uhliskom (MBKht2),
- GP Grôchovo (JÚ MF - ÚPN ÚSES VÚC)
- GP Párnické štrkoviská (MBc8)

Genofondové lokality z RÚSES Dolný Kubín (SAŽP 2010) z kompetenčného územia NP Malá Fatra, taktiež u nich nastáva prekryv s prvkami tvoriacimi kostru územného systému ekologickej stability:

- GP 23 Dierová (súčasť NRBc Šíp),
- GP 26 Šoltýska (),
- GP 27 Pod Hrdošom (MBKt17)
- GP 34 Zemiansky diel (MBc6)

Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES) – návrh

Najvýznamnejšou hierarchickou úrovňou ÚSES z hľadiska priameho vplyvu na krajinu je miestny ÚSES. V riešenom území v priestoroch a lokalitách s vysokou krajinnoeekologickou hodnotou sú navrhnuté uvedené prvky:

- 8 biocentier miestneho významu (MBc),
- 19 biokoridorov miestneho významu (MBk),

✓ *Navrhované biocentrá miestneho významu*

- Biocentrum miestneho významu **MBc1 Skalky nad Uhliskom** - prevažne bukový lesný porast prirodzeného charakteru na vápencovom tvrdoši, bezprostredne priliehajúcom odlesnenej krajine,
- Biocentrum miestneho významu **MBc2 Hrdoš** - komplex zmiešaných lesných porastov prirodzeného charakteru s prevahou buka, na prevažne exponovanom vápencovom podloží, výskyt jaskýň,
- Biocentrum miestneho významu **MBc3 - Kozlovo** - komplex nelesnej drevinnej vegetácie s postupnou sukcesiou lesa na poľnohospodárskom pôdnom fonde,
- Biocentrum miestneho významu **MBc4 Lesy v okolí Šípu** - prirodzené lesné spoločenstvá v okolí masívu Šípu, tvoria ich prevažne zmiešané, prípadne čisto listnaté lesné porasty,
- Biocentrum miestneho významu **MBc5 Šarovská** - prirodzené sukcesné lesné spoločenstvá na zavlhčených svahoch,
- Biocentrum miestneho významu **MBc6 Zemiansky diel** - prirodzene sukcesne zarastajúce pasienky,
- Biocentrum miestneho významu **MBc7 Sútok rieky Oravy a Váhu** - prirodzené bukové lesy na sútoku rieky Oravy a Váhu s akcesoricky primiešanými listnatými drevinami,
- Biocentrum miestneho významu **MBc8 Párnické štrkoviská** (rybníky) - predstavujú systém umelo vytvorených vodných plôch, ktoré vznikli v minulosti ťažbou štrku.

✓ *Navrhované biokoridory - hydrické*

- Biokoridor miestneho významu **MBk1** Dolná časť Žaškovského potoka
- Biokoridor miestneho významu **MBk2** Dolina Uhlisko
- Biokoridor miestneho významu **MBk3 a 4** Bezmenné ľavostranné prítoky Žaškovského potoka
- Biokoridor miestneho významu **MBk5** Horná časť Žaškovského potoka s bezmennými prítokmi
- Biokoridor miestneho významu **MBk6, 7 a 8** Pravostranné bezmenné prítoky Žaškovského potoka
- Biokoridor miestneho významu **MBk9** Bezmenný potok
- Biokoridor miestneho významu **MBk10** Šíp - Orava
- Biokoridor miestneho významu **MBk11** Dierová
- Biokoridor miestneho významu **MBk12** Rieka Orava Prevzatý NRBK Rieka Orava
- Biokoridor miestneho významu **MBk16** Potok Trsteník so sprievodnou vegetáciou

✓ *Navrhované biokoridory - terestrické*

Spájajú jednotlivé biocentrá, sú tvorené mozaikou zmiešaných lesov a otvorených plôch, umožňujú migráciu terestrických živočíchov

- Biokoridor miestneho významu **MBk13** Šarovská - Orava
- Biokoridor miestneho významu **MBk14** Zemiansky diel
- Biokoridor miestneho významu **MBk15** Matúšovská
- Biokoridor miestneho významu **MBk17** Hrdošná skala - Kozlovo
- Biokoridor miestneho významu **MBk18** Skalka nad Uhliskom - Hrdoš
- Biokoridor miestneho významu **MBk19** Biokoridor k MBk Šíp

✓ *Navrhované interakčné prvky*

V katastrálnom území neboli navrhnuté žiadne interakčné prvky

9. Obyvateľstvo – demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

9.1 Demografická charakteristika

Obec Žaškov mala pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov v r. 2011 1.633 obyvateľov, z toho 803 žien a 830 mužov. Pri sčítaní k v roku 2001 mala obec 1.700 trvale bývajúcich obyvateľov. Do roku 1980 počet obyvateľov obce stúpala, v rokoch 1980 – 2010 došlo k nárastu v priemere o 1,6 obyvateľa ročne. Od r. 2011 nastal mierny úbytok obyvateľstva, v priemere 6,8 obyv./rok.

Katastrálne územie obce má rozlohu 2.472,3 ha. Hustota osídlenia 66,17 obyv./km².

Tab. č.6 - Veková štruktúra obyvateľstva v obci k 31.12.2015

Obec	Počet trvale bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov					
	celkom	muži	ženy	0 – 14	15-64 muži	15-64 ženy	65+ muži	65+ ženy	nezistený
Žaškov	1642	834	808	246	611	564	85	135	-

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov zo zdroja: *obecná štatistika obce Žaškov, 2018*

V období rokov 2006 – 2017 počet obyvateľov obce prirodzeným úbytkom mierne klesal a zároveň klesal záporným migračným saldom, pričom úbytok migračným saldom (-58 obyvateľov/ 9 rokov) bol vyšší ako prirodzený úbytok (-3 obyv./9 rokov).

V obci je najviac zastúpená obyvateľstvo slovenskej národnosti až 97,3 %.

V obci je veriacich okolo 94,6 %, z toho 42,1 % vyznania rímsko-katolíckeho a 52,2 evanjelického a.v.. Podiel ostatných vierovyznaní je menší ako 1%, bez vyznania je 36 osôb (2,2 %), nezistené vierovyznanie bolo u 52 osôb (3,2%).

✓ Prognóza demografického vývoja

Vzhľadom na vývoj v obci Žaškov v posledných rokoch (výstavba nových rodinných domov, prisťahovanie mladých rodín, pracovné príležitosti v primárnom a sekundárnom sektore) predpokladáme v najbližších rokoch mierne zlepšenie vekovej skladby obyvateľstva, neskôr stagnáciu.

Vzhľadom k pracovným príležitostiam v dostupnej vzdialenosti (najmä Dolný Kubín) resp. možným v návrhovom období priamo v obci - služby súvisiace s rozvojom CR, je predpokladom stabilizácie a zlepšenia vekovej štruktúry obyvateľstva vytvorenie dobrých podmienok pre bytovú výstavbu v obci. Uvedené podporuje aj vhodné prostredie pre bývanie, a je tu záujem hlavne mladých rodín o výstavbu nových rodinných domov, čo sa prejavuje aj stabilnou pôrodnosťou (v priemere 18 detí ročne). Potrebné je vytvoriť najmä dobré podmienky pre bytovú výstavbu a dobudovanie vybavenosti na zodpovedajúcu úroveň.

Tab.č.7- Prognóza demografického vývoja počtu obyvateľov obce

Rok	Počet obyvateľov	%	Priemerný ročný prírastok v %
2 016	1.640	100,0	-
2 027	1.790	109,1	0,83
2 037	1.917	116,9	0,71

9.2 Ekonomická aktivita a nezamestnanosť

Pri sčítaní v roku 2011 bolo v obci 777 (47,4 %) ekonomicky aktívnych osôb, z toho 330 (42,5 %) žien. Z 1.178 obyvateľov v produktívnom veku bolo ekonomicky aktívnych 65,9 %.

V okrese Dolný Kubín bolo pri sčítaní v r.2011 bolo ekonomicky aktívnych 18 887 osôb, tj. 47,8 % z celkového počtu obyvateľov.

Podľa SODB v r.2011 bolo v obci evidovaných 116 uchádzačov o zamestnanie, čo predstavuje 14,9% z ekonomicky aktívnych obyvateľov. Nezamestnaných žien bolo 44, nezamestnaných mužov 72. Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie od r.2013 klesá, medziročne predstavu pokles o 25 uchádzačov, t.j. v priemere 8,3 uchádzača ročne.

9.3 Charakteristika bytového a domového fondu

Podľa výsledkov sčítania v roku 2011 bolo v obci 511 bytových jednotiek, z toho trvale obývaných 426 (83,4 %). Celkový počet domov bol 499, z toho trvale obývaných 415 (83,2%). Pri sčítaní v roku 2001

bolo v obci 502 bytových jednotiek, z toho trvale obývaných 427 (85,1,0 %). Celkový počet domov bol 490, z toho trvale obývaných 419. Za posledné desaťročie podiel trvale obývaných bytov klesol z 85,1 % v roku 2001 na 83,4 % v roku 2011 (trvale neobývaných bytov bolo 81). V návrhovom období predpokladáme zníženie počtu trvale neobývaných domov.

Na 1 trvale obývaný byt pripadalo v Žaškove 3,9 obyvateľa pri sčítaní v roku 2011 (4,0 obyvateľa na 1 trvale obývaný byt pri sčítaní v roku 2001). Koeficient obývanosti sa v obci oproti roku 2001 zlepšil o 0,10 osoby.

V Žilinskom kraji pripadalo pri sčítaní v roku 2011 3,20 obyvateľa/1 byt, v okrese Dolný Kubín 3,93 obyvateľa/1 byt. Obývanosť bytového fondu v obci bola v r.2011 vyššia ako v okrese Dolný Kubín, aj ako v Žilinskom kraji.

V najbližších rokoch návrh ÚPN-O predpokladá, v súlade so všeobecným trendom vo vyspelých štátoch a prognózami v ÚPN-VÚC Žilinského kraja, ďalšie znižovanie koeficientu obývanosti v obci nasledovne:

v roku 2 001	4,31 obyv. / 1 byt
v roku 2 011	4,16 obyv./ 1 byt
v roku 2 025	3,50 obyv. / 1 byt
v roku 2 037	2,80 obyv./ 1 byt

Je predpoklad, že v návrhovom období do roku 2 037 sa bude potreba nových bytov v obci uspokojovať hlavne výstavbou rodinných domov.

✓ Súčasný dopyt po bytoch

Pre predpokladaný počet 1.870 obyvateľov obce v roku 2 037 a pre dosiahnutie obývanosti 2,80 obyvateľa/1 byt je v roku 2037 potrebný celkový počet 668 trvale obývaných bytov. Pri zachovaní súčasného podielu trvale neobývaných bytov (19,0 %) je potrebných v obci celkom 790 bytov, t.j. do roku 2 037 potrebné v obci rezervovať pozemky pre výstavbu približne 240 bytov.

Na základe predpokladu, že k cieľovému roku 2037 budú niektoré lokality len rozostavané, je v územnom pláne potrebné pripraviť obytné plochy väčšie o primeranú urbanistickú rezervu. Predpokladaná urbanistická rezerva je 30%, t.j. 72 bytov.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

Na území obce sa nenachádza vyhlásená pamiatková zóna ani rezervácia.

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR.

V riešenom území sa nenachádza žiadne archeologické nálezisko zapísané v ÚZPF ako NKP.

V Centrálnej evidencii archeologických nálezísk SR (CEANS) sú evidované neodkryté archeologické náleziská:

- poloha Hrdoš - jaskynné sídlisko
- poloha pohorelisko - stredoveké osídlenie
- poloha Káčerovská - stredoveké osídlenie?
- poloha Žaškovský Šíp - púchovská kultúra
- poloha neznáma - bronzové predmety (prilby) - doba bronzová, železná

Evidenciu a topografické údaje o týchto náleziskách vedie Archeologický ústav SAV Nitra.

Na základe uvedeného a vzhľadom k tomu, že sa doposiaľ nerobil systematický archeologický prieskum obce Žaškov, a teda predpokladu ďalších nateraz neznámych archeologických nálezísk je nevyhnutné zabezpečiť dostatočnú ochranu archeologického dedičstva.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie)

V katastrálnom území obce nie sú podľa dostupných údajov evidované paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

Údaje o hlukových pomeroch a vibráciách sú uvedené v kapitole B.II bod 4.

Údaje o žiarení a iných fyzikálnych poliach sú uvedené v kapitole B.II bod 5.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Aktuálnymi témami v oblasti životného prostredia na Slovensku sú predovšetkým obnova ekosystémov na ornej pôde, obnova miest narušených ťažbou a iných industriálnych stanovišť, obnova riečnych ekosystémov, degradovaných lúčnych porastov, obnova prirodzenej skladby lesov.

Cieľom zhodnotenia environmentálnych problémov je vyjadriť najakútnejšie ohrozenie krajiny Žaškova a jej jednotlivých krajinotvorných zložiek a prvkov vrátane človeka spôsobené stresovými javmi, či už prírodnými, sekundárnymi, alebo javmi vyplývajúcimi z funkčného využitia prvkov SKŠ.

13.1 Premena a degradácia stanovišť

- útlm tradičného využívania krajiny a zánik historických krajinných štruktúr (terás, medzí, úzkoblokov), t. j. degradovanie trvalých trávnych porastov. Na opustených pasienkoch, lúkach a podobných opusteniskách dochádza k rozširovaniu burinových druhov (*Urtica dioica*, druhy rodov *Cirsium*, *Carduus*, *Lappa* a *Rumex alpinus*). Je potrebné obnoviť využívanie aj na menej prístupných plochách, strmých stráňach, ktoré inak zarastú krovinami a nakoniec lesom.
- intenzifikácia poľnohospodárstva, odvodňovanie mokradí a regulovanie kotlinových tokov: rozorávanie mokradí a pramenísk, zhutňovanie pôdy traktorom, preháňaním dobytká. V minulosti sa v skúmanom území pravdepodobne vyskytovali rozsiahle slatinné biotopy na rozšírených nivách potokov a ich prameniskových oblastiach, napr. na lokalite Haľamovská. Vplyvom odvodňovania tieto biotopy zanikli.
- intenzifikácia lesného hospodárstva: pestovanie smrekových monokultúr, zahusťovanie lesných ciest a zväžnic, šírenie invázných druhov,
- eutrofizácia a znečistenie tokov a vodných plôch: znečistenie zregulovaného Žaškovského potoka odpadovými vodami z domácností (obec nie je odkanalizovaná), splachom z polí, hnojísk, silážnych jám. Významným environmentálnym problémom v obci je vzdušný odnos prachu zo skládky trosky v Istebnom, Párnické štrkoviská v tesnej blízkosti OFZ majú vplyvom znečisťujúcich látok spálené brehovú porasty a sfarbenú hladinu vody, sú takmer bez života,
- zmenšovanie výmery brehových porastov: najmä Žaškovský potok a tok mŕtveho ramena Oravy má miestami až úplne absentovaný porast. Jedným z dôvodov je aj zasypávanie brehu pre zväčšenie súkromného pozemku na úkor koryta potoka, napr. areál súkromnej pily,
- rozširovanie nepôvodných druhov drevín, invázných druhov popri tokoch, cestách, v súkromných záhradách a pod.

13.2 Fragmentácia stanovišť

S degradáciou krajiny úzko súvisí aj fragmentácia súvislých stanovišť na viac menších častí prostredníctvom nejakej bariéry, napr.:

- výstavba produktovodov: na plochách pod vedením VVN vplyvom pravidelného odstraňovania drevín stromovitého vzrastu dochádza k zmenám stanovištných podmienok vedúcich k vzniku odlišných, prevažne suchomilných spoločenstiev rastlín. Plochy sú rizikom pre šírenie invázných druhov rastlín a živočíchov a významne narušajú charakteristický vzhľad krajiny. Elektrické vedenia je potrebné ošetriť existujúce podperne body vzhľadom k ich použitej konštrukcii podľa toho či ide o konštrukciu z hľadiska eliminácie nárazov migrujúcich vtákov.
- prevádzka vodného diela Oravská priehrada: celý tok rieky Orava a v nej žijúca ichtyocenóza je výrazne ovplyvňovaná kolísaním hladiny rieky vplyvom činnosti vodného diela, kontamináciou chemickými látkami a toxickými odpadmi (napr. kyanidy v roku 1989, SEZ Dolný Kubín, vypúšťanie znečistenej vody do toku bez čistenia z ČOV atď.), spôsobom zarybňovania (zarybňovanie predátormi), obmedzenými možnosťami prirodzenej reprodukcie rýb,
- bariéry v povodí rieky Orava a jej prítokoch: napr. Istebné, odberný objekt Oravských ferozliatinových závodov je nepriechodný pre väčšinu rýb s výnimkou lososovitých,
- výstavba a prevádzka rekreačných a športových areálov: priame ničenie ekosystémov, ich fragmentácia, degradácia a zmena druhového zloženia v okolí areálov, zvyšovanie dopravného zaťaženia, produkcia odpadov, hluku, vyrušovanie bioty (motorkári, štvorkolkári, snežní skútristi),
- výstavba dopravných línií: v úseku od Párnice po sútok Oravy s Váhom dochádza ku kolíziám veľkých šeliem s dopravou, pričom sa to týka aj ďalších druhov zvierat, napr. jeleňov a srncov,
- veľkoplošné ohradzovanie pozemkov: zamedzuje sa prechodu voľne žijúcich zvierat po ich zaužívaných migračných trasách, zvyšuje sa počet nárazov vtákov do natiahnutých oplôtkov a ohrad počas nočných hodín, za hmly.

C.III Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie)

1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy

Návrh územného plánu obce je územnoplánovací dokument, ktorý má priamy vplyv na plánovanie budúceho stavu životného prostredia, resp. zdravie obyvateľov a kvality života. Neobsahuje riešenia, ktoré by zvyšovali ohrozenie zdravotného stavu obyvateľstva a mali naň negatívne sociálno-ekonomické dopady alebo by narušovali pohodu a kvalitu života.

Návrh územného plánu navrhuje riešenia na zlepšenie stavu napr. v oblasti dopravy a technickej infraštruktúry, opatrenia na zlepšenie stavu životného prostredia aj v ostatných oblastiach – vybudovanie kanalizácie, dobudovanie chodníkov, cyklotrás a multifunkčných trás.

Cieľom územného plánu je vytvorenie optimálneho priestorového a funkčného usporiadania územia, optimálneho riešenia v oblasti dopravy a technickej infraštruktúry tak, aby komplexne riešil územný rozvoj obce, resp. katastrálneho územia. Návrh územného plánu je vyhotovený v jednom variante.

Navrhované opatrenia na zlepšenie kvality ŽP a ochranu zdravia obyvateľstva sú uvedené v záväznej časti návrhu ÚPN a o. i. v kapitole C.IV.8.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

V k. ú. obce sa nachádzajú územia s výskytom svahových deformácií – registrované zosuvné územia aktívne, potenciálne aj stabilizované. Prípadný vznik nových nie je vylúčený. Preto je územie citlivé na antropogénne zásahy. Svahové deformácie negatívne ovplyvňujú možnosti stavebného využitia územia. V prípade stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov je podmienkou pre akúkoľvek výstavbu uskutočnenie inžinierskogeologického prieskumu (požiadavka je zapracovaná do záväznej časti územného plánu).

Návrh územného plánu nebude mať žiadne priame negatívne vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery, nenavrhujú sa žiadne dobývacie priestory ani skládky odpadov. Vplyvy na horninové prostredie počas výstavby jednotlivých zámerov (napr. úniky ropných látok do podložja a pod.) je potrebné riešiť v podrobnejších stupňoch dokumentácie.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Rozšírenie zastavaných plôch má vplyv na lokálnu klímu a mikroklimu. Pri eliminovaní nepriaznivých klimatických účinkov je potrebné rešpektovať národný dokument „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“, ktorú spracovalo MŽP, 01/2014, hlavne jeho časť uvedenú v bode č.8. Navrhované adaptačné opatrenia v jednotlivých oblastiach, bod 8.3 Sídelné prostredie – navrhované adaptačné opatrenia pre samosprávy sú uvedené v príslušných a relevantných bodoch.

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií)

Návrh územného plánu nevyvoláva žiadne priame negatívne vplyvy na ovzdušie a ani sa v ňom nerieši umiestnenie nových stredných a veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia.

Návrh územného plánu rieši plynofikáciu všetkých rozvojových lokalít pre bývanie ako aj využitie alternatívnych, obnoviteľných zdrojov energie (napr. tepelné čerpadlá, solárna energia, biomasa, ap.), čím je daný predpoklad pre elimináciu znečistenia ovzdušia lokálnymi kúreniskami a postupné znižovanie emisií.

Zdrojom znečistenia ovzdušia je do istej miery doprava po ceste III. triedy ako aj hospodársky dvor (najmä obťažujúcim pachom). Územný plán navrhuje na zníženie účinkov na obytné územie výsadbu vysokej aj nízkej, stromovitej aj krovitej izolačnej zelene - biofiltra.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)

Návrh územného plánu obce nevyvoláva priame významne negatívne vplyvy na vodné pomery územia, kvalitu povrchových a podzemných vôd a odtokové pomery. Návrh územného plánu spôsobuje zvýšené nároky na zásoby pitnej vody. Nárast počtu obyvateľstva nevyžaduje vybudovanie nového vodného zdroja.

Nové rozvojové lokality sú situované mimo území s potenciálnym rizikom povodní. V záujme zabezpečenia ochrany pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so zákonom č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.

Vybudovanie navrhovanej kanalizácie v území ako aj do nových rozvojových lokalít sa zníži riziko znečisťovania povrchových a podzemných vôd.

Územný plán navrhuje opatrenia na ochranu vodných tokov a vodných plôch, ktoré sú zapracované do jeho záväznej časti. *Navrhované opatrenia na ochranu vodných tokov a vodných plôch sú uvedené v kapitole C.IV.4.*

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

Za priamy vplyv na pôdu možno považovať zábery pôdy na nepoľnohospodárske účely ako to vyplýva z tabuľky na str. 6 -7. Pri návrhu územného plánu obce boli uprednostnené kompaktné, celistvé plochy, nadväzujúce na zastavané územie vzhľadom na ochranu pôdy pred nadmerným rozdrobením.

Územný plán navrhuje opatrenia na ochranu poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú zapracované do jeho záväznej časti. *Navrhované opatrenia na ochranu poľnohospodárskej pôdy sú uvedené v kapitole C.IV.5.*

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)

Chránené a vzácne spoločenstvá fauny a flóry sa viažu prevažne na prvky Územného systému ekologickej stability (ÚSES), chránené územia a lesné ekosystémy. Vzhľadom na vzdialenosť väčšiny významných prírodných ekosystémov od novo navrhovaných lokalít podľa návrhu územného plánu nie je predpoklad priameho negatívneho ovplyvnenia celkového genofondu a biodiverzity širšieho záujmového územia.

Vplyv posudzovaného dokumentu bude jednoznačne pozitívny, nakoľko ustanovuje miestny ÚSES, ktorý je súčasťou ÚPN-O a je taktiež zahrnutý do regulatívov v záväznej časti a po schválení strategického dokumentu a VZN obce o záväzných častiach ÚPN-O, sa stane záväzným, vrátane opatrení na jeho ochranu.

Pri realizácii činností a stavieb podľa návrhu územného plánu obce Žaškov, ktorými by boli zasiahnuté biotopy európskeho alebo národného významu, budú tieto zásahy identifikovaných biotopov regulované rozhodnutím orgánu ochrany prírody (§ 6 zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny) - v prípade situovania návrhu nových stavieb do územia biotopov európskeho a národného významu, je možné každý zásah, ktorý môže poškodiť alebo zničiť tieto biotopy vykonať len na základe vyžiadaného súhlasu od orgánu ochrany prírody a krajiny. V súhlase na vykonanie zásahu je orgán ochrany prírody povinný uložiť žiadateľovi vykonanie revitalizačných opatrení alebo uloženie finančnej náhrady za poškodenie alebo zničenie biotopu. V prípade, že biotopy európskeho alebo národného významu nebudú vykreslené z dôvodu, že odborná organizácia neposkytla ich presnú lokalizáciu, budú orgánom ochrany prírody a krajiny identifikované v etape konania stavebného úradu o územnom rozhodnutí /stavebnom povolení/a na výskyt týchto biotopov upozorní orgán ochrany prírody vo svojom vyjadrení vydanom pred vydaním územného rozhodnutia (stavebného povolenia) podľa § 9 ods. 1 písm. b/ alebo c/ zákona o ochrane prírody a krajiny.

Návrh riešenia územného plánu obce vytvára predpoklady na realizáciu navrhnutých ekostabilizačných opatrení, čo prispeje k stabilizácii prírodného prostredia a tým sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia.

8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Do výrazu a charakteristického vzhľadu krajiny nový územný plán s navrhnutými rozvojovými zámermi negatívne nezasahuje. V návrhu územného plánu obce sa uvažuje s intenzifikáciou jestvujúceho územia a s rozvojovými zámermi, ktoré sú v nadväznosti so zastavaným územím obce a do voľnej krajiny zasahujú rovnomerne okolo jestvujúceho zastavaného územia predovšetkým na plochách poľnohospodársky využívannej pôdy. Zástavba je navrhovaná prevažne formou rodinných domov. Navrhovaná zástavba bude kompozične podobná jestvujúcej vidieckej zástavbe, takže krajinný obraz nebude narúšaný novými prvkami, čo je zabezpečené záväznými regulatívmi (výška zástavby, percento zastavanosti, povolené a zakázané využitie a pod.).

Do lesnej pôdy sa nezasahuje.

Územný plán navrhuje opatrenia na ochranu krajiny, ktoré sú zapracované do jeho záväznej časti.

Navrhované opatrenia na ochranu súčasného stavu a štruktúry krajiny sú uvedené v kapitole C.IV.1, C.IV.2, C.IV.3, C.IV.6.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability

Územný plán intenzifikuje a reštrukturalizuje už urbanizované zastavané územie a rozširuje zástavbu na príľahlé lokality. Návrh riešenia zabezpečuje ochranu a funkčnosť všetkých prvkov ÚSES, rešpektuje RÚSES, vrátane navrhovaných ekostabilizačných opatrení, ako aj navrhovanej kostry prvkov MÚSES. Realizáciou navrhovaných ekostabilizačných opatrení sa vytvoria predpoklady pre stabilizáciu krajiny a úpravu jej štruktúry. V rámci riešenia ÚPN-O Žaškov nie sú navrhnuté činnosti, ktoré by negatívne zasahovali a ovplyvňovali chránené územia, ochranné pásma, resp. územný systém ekologickej stability a nepredpokladá sa negatívny vplyv strategického dokumentu na tieto územia.

NATURA 2000

Do k. ú. Žaškov zasahujú územia európskej sústavy chránených území NATURA 2000 a to:

a) chránené vtáčie územia (CHVÚ): **SKCHVÚ013 Malá Fatra a SKCHVÚ050 Chočské vrchy** - nepredpokladá sa vplyv strategického dokumentu na CHVÚ, strategický dokument nenavrhuje žiadne funkčné plochy v nich ani v ich blízkosti.

b) územia európskeho významu (ÚEV): **SKUEV0243 Orava a SKUEV0663 Šíp** - nepredpokladá sa vplyv strategického dokumentu na ÚEV, strategický dokument nenavrhuje žiadne funkčné plochy v nich ani v ich blízkosti.

Územná ochrana prírody

Do k.ú. Žaškov zasahujú chránené územia:

a) **Ochranné pásmo Národného parku Malá Fatra** - na území ochranného pásma platia podmienky ochrany ustanovené platným zákonom o ochrane prírody a krajiny (v súčasnosti zákon č. 506/2013 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov), ktoré zodpovedajú druhému stupňu ochrany

b) **Národná prírodná rezervácia Šíp** - na jej území platí 5. stupeň ochrany v súlade s platným zákonom o ochrane prírody a krajiny.

c) **Chránený areál rieky Orava** - na jeho území platí 4. stupeň ochrany v súlade s platným zákonom o ochrane prírody a krajiny.

Celé ostatné katastrálne územie patrí, z hľadiska ochrany prírody, do 1. stupňa ochrany podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Platí tu všeobecná ochrana prírody a krajiny.

Nepredpokladá sa vplyv strategického dokumentu na chránené územia, strategický dokument nenavrhuje žiadne funkčné plochy v nich ani v ich blízkosti.

Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov

V riešenom území sa nachádza medzinárodne významná mokraď **rieka Orava**, ktorá je zaradená do zoznamu medzinárodne významných mokradí ako Ramsarská lokalita "Rieka Orava a jej prítoky". Nepredpokladá sa vplyv strategického dokumentu na toto chránené územie.

Prvky ÚSES (RÚSES, navrhovaného MÚSES)

V k. ú. obce sa nachádzajú podľa :

a) RÚSES okresu Dolný Kubín (SAŽP, 2010):

- 1 biocentrum nadregionálneho významu,
- 2 biocentrá regionálneho významu,
- 1 biokoridory nadregionálneho významu,
- 1 biokoridor regionálneho významu,

b) navrhovaného MÚSES obce Žaškov:

- 8 biocentier miestneho významu,
- 19 biokoridorov miestneho významu,

ktoré je potrebné v krajine rešpektovať.

Územný plán navrhuje opatrenia na ochranu prvkov ÚSES, ktoré sú zapracované do jeho záväznej časti. *Navrhované opatrenia na ochranu prvkov ÚSES sú uvedené v kapitole C.IV.3.*

Chránené stromy

V riešenom území nie sú evidované žiadne stromy, chránené v zmysle § 49 zákona č. 506/2013 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Ochranné lesy

V riešenom katastrálnom území sa nachádzajú lesy, zaradené do kategórie ochranných lesov o výmere 258,84 ha. V riešenom území majú prevažne pôdoochrannú funkciu, alebo sú to lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach.

Lesy osobitného určenia

Lesy osobitného určenia sa v k. ú. vyskytujú na plochách o výmere 13,44 ha. Slúžia pre potreby ochrany prírody a sú v bezzásahovom režime.

Ochranné pásma

Všetky ochranné pásma vymedzené podľa osobitných predpisov (technickej a dopravnej infraštruktúry, vodných tokov, cintorína, lesa, ap.) sú premietnuté v grafickej časti návrhu ÚPN-O Žaškov a uvedené v záväznej časti návrhu v kap. C.11.

Návrh ÚPN-O rešpektuje existujúce ochranné pásma cintorína, sietí technickej a dopravnej infraštruktúry a navrhované činnosti umiestňuje mimo nich.

Nepredpokladá sa vplyv strategického dokumentu na tieto ochranné pásma.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Návrh riešenia územného plánu obce nemá priamy vplyv na kultúrne a historické pamiatky. Je predpoklad, že v k. ú. obce sa nachádzajú doteraz neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť dotknuté navrhovanými činnosťami, ku ktorým sa bude vyjadrovať príslušný orgán ochrany. Územnoplánovacia dokumentácia obce vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva. Územný plán navrhuje opatrenia na ochranu kultúrneho dedičstva, ktoré sú zapracované do jeho záväznej časti:

Navrhované opatrenia na ochranu kultúrneho dedičstva sú uvedené v kapitole C.IV.9.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Vzhľadom na to, že takéto lokality a náleziská sa v katastri obce nenachádzajú, je hodnotenie vplyvu návrhu územného plánu na ne bezpredmetné.

12. Iné vplyvy

Iné vplyvy navrhovaného strategického dokumentu návrh Územného plánu obce Žaškov neboli v rozsahu tohto hodnotenia identifikované.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Predkladaný návrh Územného plánu obce Žaškov predstavuje rozsiahle spracovanú dokumentáciu, ktorá komplexne rieši predpokladaný rozvoj obce na všetkých úrovniach. Z komplexného posúdenia riešenia návrhu ÚPN-O Čimhová vyplýva, že nemá žiadne podstatné negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov obce, ale navrhovanými opatreniami, ako aj regulatívmi stanovenými v záväznej časti riešenia vytvára podmienky pre zlepšenie stavu v území. Návrh územného plánu rieši optimálne využitie potenciálu územia pre jeho rozvoj vo všetkých funkčných zložkách a vytvára predpoklady pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosti, výroby, zelene, v menšej miere športu a rekreácie, vytvára podmienky pre elimináciu environmentálnych problémov (splašková kanalizácia do nových lokalít, zásobovanie energiami, ekologické zdroje, zlepšenie organizácie dopravy, ap.)

Vplyvy z hľadiska ochrany prírody a krajiny nie je možné v tomto štádiu vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi.

Pri spracovaní návrhu územného plánu obce boli rešpektované všetky v súčasnosti platné právne predpisy v oblasti zložiek ochrany životného prostredia a ochrany prírody a krajiny:

- zákon č.50/ 1976 Zb. v platnom znení - stavebný zákon
- zákon č. 506/2013, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov - napr. Uznesenia Vlády SR č.636/2003 a č.239/2004
- zákon č.135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov
- zákon č.364/2004 Z. z. v znení novelizácie 384/2009 Z. z. - vodný zákon, v znení neskorších predpisov
- zákon č.251/2012 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov
- zákon č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- zákon č. 49/2002 Z. z.- pamiatkový zákon, v znení neskorších predpisov
- zákon č.326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov

- zákon č.7/2010 Z.Z. o ochrane pred povodňami
- zákon č. 220/2004 Zb. o ochrane poľnohospodárskej pôdy v znení novely č.57/2013
- zákony o odpadoch - zákon č.79/2015 Z.z. o odpadoch, vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z., vyhláška MŽP SR č.366/2015 Z.z. a č.371/2015 Z. z.
- zákon SNR č.42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov
- vyhláška MŽP č.55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii
- vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia
- vyhláška č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov
- vyhláška MŽP SR č.29/2005 Z. z. - spôsoby ochrany vodárenských zdrojov
- vyhláška č.508/2004, ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy
- vyhláška č. 59/2013 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín - tzv. územia európskeho významu (ÚEV)
- národný dokument „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“, ktorú spracovalo MŽP, 01/2014 , ap.

Pri spracovaní návrhu územného plánu obce boli rešpektované požiadavky a pripomienky dotknutých orgánov a boli primerane zapracované do záväznej časti návrhu územnoplánovacej dokumentácie ÚPN-O Žaškov:

- Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Sekcia záležitostí EÚ a Zahraničných vzťahov, Odbor rozvoja dopravnej infraštruktúry, Oddelenie dopravného modelovania a infraštruktúry č. 23748/2016/AA11-SZEÚ/60206 zo dňa 26.09.2016,
- Ministerstva životného prostredia SR, Sekcia ochrany prírody, biodiverzity a krajiny č.: 7640/2016-6.3 zo dňa 28.09.2016,
- Ministerstva životného prostredia SR, odboru štátnej geologickej správy č. 3053/2016-7.3, 52835/2016 zo dňa 29.09.2016,
- Okresného úradu Dolný Kubín, odboru starostlivosti o životné prostredie, štátnej správy ochrany prírody a krajiny prot.: OU-DK-OSZP-2016/007151 zo dňa 05.10.2016,
- Okresného úradu Dolný Kubín, odboru starostlivosti o životné prostredie, štátnej správy ochrany vôd, prot.č.. OU-DK-OSZP-2016/007176 zo dňa 22.09.2016,
- Okresného úradu Žilina, odboru starostlivosti o životné prostredie, odd. štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja, prot. č.: OU-ZA-OSZP2/2016/037954/gr zo dňa 21.09.2016,
- Okresného úradu Žilina, Odboru výstavby a bytovej politiky, odd. územného plánovania prot. č. OU-ZA-OVBP1-2016/038308/KRJ zo dňa 26.09.2016,
- Okresného úradu Žilina, Odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva, prot. č. OU-ZA-OOP4-2016/038333-2/KOZ zo dňa 23.09.2016 v nadväznosti na informáciu OU Žilina, odbor OPRP, prot. č. OU-ZA-OOP4-2016/035810-2/SUR zo dňa 21.09.2016,
- Krajského pamiatkového úradu Žilina, č. spisu: KPUZA-2016/20450-2/74764/JUR zo dňa 04.10.2016,

C.IV Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Z posúdenia vplyvov návrhu Územného plánu obce Žaškov nevyplývajú žiadne negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie ľudí, preto nie je možné exaktne definovať opatrenia na prevenciu, elimináciu a minimalizáciu vplyvov na životné prostredie.

V záväznej časti návrhu územného plánu obce sú stanovené prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky na podrobnejšie funkčné využitie jednotlivých plôch v katastrálnom území obce. Zároveň sú tu premietnuté jednotlivé ekostabilizačné opatrenia na zlepšenie ekologickej stability územia ako aj životného prostredia, ktoré vyplývajú z Krajinnoekologického plánu obce Žaškov.

Územný plán navrhuje opatrenia na zachovanie, resp. zmenu krajinných prvkov ovplyvňujúcich ekologickú stabilitu a krajinný obraz obce Žaškov, ktoré sú zapracované do jeho záväznej časti:

C.IV.1 Ochrana súčasného stavu a štruktúry krajiny

- rešpektovať ochranu všetkých chránených častí prírody a krajiny, genofondových plôch a prvkov územného systému ekologickej stability,
- rešpektovať Programy starostlivosti o chránené vtáčie územia (ŠOP SR 2015),
- zachovať pôvodné druhové zloženie lesov podľa zloženia potenciálnej prirodzenej vegetácie, v ktorej prevažujú listnaté lesy, znižovať podiel stanovištne nevhodných drevín v porastoch,
- nezvyšovať intenzitu a rozsah zásahov v lesoch ochranných a osobitného určenia,
- monitorovať invázne rastliny a aktívne likvidovať ich ohniská, najmä v okolí záhradkových a chatových osád, v brehových porastoch,
- obmedziť výstavbu a veľkoplošné oplocovanie pozemkov, umožniť migráciu voľne žijúcich zvierat,
- obnovenie obhospodarovania, rovnomerné vypásanie pasienkov a kosenie lúk, pravidelné odstraňovanie náletových a výmladkových drevín, zamedziť vypaľovaniu rozsiahlych trávnych porastov, a to predovšetkým v oblasti Zemianskeho dielu,
- eliminovať aktivity poškodzujúce biotopy (motokros, cyklokros, skútre, štvorkolky),
- minimalizovať zásahy do korýt, v prípade ich realizácie brať do úvahy realizáciu zimovísk, ochranu neresísk, migračných úsekov,
- revitalizovať regulované vodné toky, znižovať bariérový efekt umelo upravených brehov, odstraňovanie nelegálnych skládok a výsypiek,
- uprednostniť prírode blízke protipovodňové opatrenia pred technicky poňatými úpravami vodných tokov predovšetkým podporou prirodzenej inundácie v nivách tokov, výstavbou polosuchých poldrov a pod.,
- pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov (v prípade Ramsarskej lokality Orava len vo vzdialenosti 100 m a viac), ani inak nenarušovať brehové porasty vodných tokov; odporúčať výsadbu brehových porastov (aspoň línií) na ochranu brehov vodných tokov a izoláciu pred znečistením aj v intraviláne, kde je to možné,
- znižovať znečisťovania podzemných vôd. zabránením priesaku znečisťujúcich látok do podzemných vôd z priemyselno-technických prevádzok a živočíšnych fariem,
- zabezpečiť likvidáciu nelegálnych skládok

C.IV.2 Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability lesnej krajiny:

- preferovať stanovištne pôvodné druhy,
- zvyšovať podiel prirodzenej obnovy lesa na úkor umelej obnovy,
- na mieste vyrúbaných nepôvodných smrekových monokultúr obnovovať listnatý alebo zmiešaný les s ponechávaním prirodzeného zmladenia,
- ponechávať dostatočné množstvo starých porastov, stojace i ležiace mŕtve drevo,
- nechať na dozretie stromy s dutinami,
- zabezpečiť, aby podiel porastov vekových tried nad 70 rokov neklesol pod 40%
- pre hlboko zarezané doliny, strže a výmole uplatňovať bezzásahový režim alebo účelový, resp. výberkový HS lesných porastov,
- nenarušovať ťažkými mechanizmami pôdu a bylinné poschodie,
- rekultivovať lesné cesty, ktoré vznikli pre účely ťažby a nepokračovať v ďalšej fragmentácii lesných ekosystémov, napr. výstavbou lesných ciest, holorubným spôsobom ťažby a pod.,
- mechanicky nerozrušovať/nevysušovať pramenné lokality,
- v lesných porastoch s výskytom významných druhov vtáctva realizovať hospodárske opatrenia v mimohniezdnom období a vytvárať podmienky pre ich hniezdenie.

C.IV.3 Opatrenia na ochranu prvkov ÚSES:

- neurbanizovať územie a regulovať investičné aktivity na lokalitách v blízkosti prvkov ÚSES,
- posudzovať vhodné umiestnenie zdrojov sekundárneho ohrozenia (skládky, poľnohospodárske objekty atď.),
- obmedziť oplocovanie pozemkov,
- postupne obnoviť prirodzené drevinové zloženie v porastoch podľa zloženia potenciálnej prirodzenej vegetácie,
- nezvyšovať intenzitu a rozsah zásahov v lesoch ochranných a osobitného určenia,
- nenarušovať ťažkými mechanizmami pôdu, podrast a bylinné poschodie, rekultivovať lesné sklady a lesné cesty, ktoré vznikli pre účely ťažby,
- ponechávať dostatočné množstvá starých porastov i jednotlivých starých a dutinových stromov, ako i stojace a ležiace mŕtve drevo v dostatočnom objeme a štruktúre (najmä hrubé)
- neodstraňovať a nepoškodzovať hniezdne a dutinové stromy, ak tak neurčí orgán ochrany prírody,
- zabezpečiť primeraný manažment (pastva, kosenie, mulčovanie) rozsiahlejších lúčnych biotopov v intervale minimálne 1 x za 2 roky, odstraňovať nálet drevín,

- úprava napájadiel pre zmiernenie erózie v ich okolí, prekladanie košarísk, nezaladať nové priehony pre dobytok,
- vylúčiť aplikáciu chemických látok v uzemí,
- zosúladiť rybárske obhospodarovanie so záujmami ochrany prírody, týka sa to najmä Párnických štrkovísk, zlikvidovať nelegálne skládky odpadov v brehových porastoch.

*** Navrhované manažmentové opatrenia v území európskeho významu Orava:**

- protierózne, vodohospodárske, protilavínové, brehoochranné a protideflačné opatrenia,
- obnova zdroja potravy (zarybňovanie),
- simulácia inundačných procesov,
- revitalizácia tokov, obnova prírodných kanálov, mŕtvych ramien za účelom zavodenia mokraďových biotopov,
- opatrenia na zlepšenie kvality vôd.

C.IV.4 Opatrenia na ochranu vodných tokov a plôch:

- rešpektovať stavebnú uzáveru na rieke Orava a v jej brehových porastoch a na jej prítokoch, t.j. nevytvárať/odstrániť bariéry, prahy, nebudovať malé vodné elektrárne,
- neuvažovať s umiernením stavieb vrátane oplotení minimálne 100m od oboch brehov rieky Orava a minimálne 6m od brehov ostatných vodných tokov,
- zachovať, prípadne doplniť/rozšíriť pokryvnosť brehových porastov všetkých vodných tokov, najmä však Žaškovského potoka a mŕtveho ramena Oravy,
- revitalizovať regulované vodné toky tam, kde to dovoľia priestorové možnosti so zachovaním protipovodňového účinku regulácií, tzn. vytvárať podmienky pre prirodzené meandrovanie vodných tokov,
- eliminovať znečistenie brehov a zabraňovať vytváraniu nelegálnych skládok odpadov, zamedziť nelegálnemu vypúšťaniu odpadových vôd a priesakom odpadových vôd z poľnohospodárskej výroby (vymývanie hnojísk, silážnych jám) a z plôch postihnutých preháňaním hospodárskych zvierat do vodných tokov, lokalizovať poľné hnojiská mimo plôch, ktoré by mohli priamo ohroziť povrchové a podzemné vody,
- umiestňovať lesné cesty mimo vodných tokov vrátane brehových porastov,
- likvidácia porastov invázných druhov rastlín

C.IV.5 Opatrenia na ochranu poľnohospodárskej pôdy:

- zmeniť priestorovú štruktúru poľnohospodárskej pôdy podľa návrhov projektu pozemkových úprav v dokumentácii Všeobecné zásady funkčného usporiadania územia (Engom, s.r.o. 2007),
- na trávnych porastoch s indikovanými i potenciálnymi zosuvmi zachovať, prípadne vysadiť po vrstevnici viacúčelové vegetačné pásy, ktoré majú ekostabilizačnú funkciu,
- na reliéfe so svahovými deformáciami realizovať protierózne opatrenia, najmä: protierózne oševné postupy, až po ochranné zatrávnenie,
- ponechávať solitérne dreviny na lúkach a pasienkoch,
- zachovanie trávnatých porastov a vhodnej mozaikovitej krajiny vrátane medzí a úhorov,
- zabraňovať poškodzovaniu pôdy a mačiny pasienkov pri stádení a nesprávne robenom košarovaní, ako aj pri pasení zvierat na vzdialenejších pasienkoch, dodržiavať usmernenia stanovené v Pláne rozvoja vidieka,
- nepreferovať výsev komerčných d'atelinotravných miešaniek,
- dlhodobo nevyužívané lúky, ktorým hrozí zarastanie drevinami aspoň raz za rok v jesennom období prekosiť alebo mulčovať, aplikovať mulčovanie len v nutných prípadoch, je vhodné len ako jednorazový zásah na obnovu
- podľa zákona č. 57/2013, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. v platnom znení:
 - ✓ **trvalo udržateľným využívaním poľnohospodárskej pôdy a obhospodarováním poľnohospodárskej pôdy je využívanie a ochrana vlastností a funkcií takým spôsobom a v takom rozsahu, aby sa zachovala jej biologická rozmanitosť, úrodnosť, schopnosť obnovy a schopnosť plniť všetky funkcie** (§ 2, ods.e).
 - ✓ **ochrana poľnohospodárskej pôdy pred eróziou (§ 5): Vlastník alebo užívateľ je povinný vykonávať trvalú a účinnú protieróznu ochranu poľnohospodárskej pôdy vykonávaním ochranných agrotechnických opatrení podľa stupňa erózie poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú :**
 - výsadba účelovej poľnohospodárskej a ochrannej zelene, vrátane výsadby rýchlorastúcich drevín,
 - vrstevnicová agrotechnika,
 - striedanie plodín s ochranným účinkom,

- *mulčovacia medziplodina kombinovaná s bezorbovou agrotechnikou,*
- *bezorbová agrotechnika,*
- *osevné postupy so striedaním plodín s ochranným účinkom,*
- *usporiadanie honov v smere prevládajúcich vetrov,*
- *iné opatrenia, ktoré určí pôdna služba podľa stupňa erózie poľnohosp. pôdy*

C.IV.6 Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny:

- udržiavať typickú mozaikovitú štruktúru NDV (s líniovým, skupinovým a difúznym charakterom) a trvalých trávnych porastov (vo veľkosti mezo a mikroštruktúr) t. j. podporovať extenzívne lesopasienkárске využívanie podhorských častí,
- neaplikovať holorubný spôsob ťažby,
- potláčať sukcesiu, t.j. rozširovanie lesa do pôvodne bezlesých stanovišť na miestach bývalej pasvy oviec a dobytky kosením a pasením trvalých trávnych porastov,
- doplniť v intraviláne brehovú porasty Žaškovského potoka,
- v sídelnej vegetácii zachovávať mozaiku rôznovekých drevín, s dôrazom na zachovanie starých stromov,
- vo výsadbe smerom von do okolitej krajiny od zastavaného územia využiť druhové zloženie drevín bližšie k pôvodnej drevinovej skladbe,
- realizovať výsadbu alejí,
- rozvíjať ekologické poľnohospodárstvo, podporiť pasienkárstvo

C.IV.7 Opatrenia na skvalitnenie rekreačných služieb:

- vytvoriť podmienky pre obnovenie povedomia obyvateľov o kultúrnej a poľnohospodárskej činnosti obce podporou kultúrnych aktivít poukazujúcich na tradičné formy využívania zeme a plodín v obci: ovocinárstvo, prezentácia ľudových remesiel atď.,
- podporiť alternatívne formy poľnohospodárstva a využívania pôdy (organické farmárstvo),
- podporiť aktívne formy rekreácie v obci s prihliadnutím na prítomnosť území európskeho významu a chránených vtáčích území (ekoturizmus, birdwatching a pod.),
- propagovať myšlienku ochrany medzinárodne významnej ramsarskej lokality rieky Orava a napr. vybudovať infraštruktúru pre pozorovanie vtáctva na lokalite,
- podporovať rozvoj turistických a cyklistických trás.

C.IV.8 Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva:

- zavezenie skládky trosky v Istebnom,
- revitalizácia Žaškovského potoka,
- zamedziť vzniku nelegálnych skládok komunálneho odpadu a ruderalných plôch,
- vytvárať podmienky pre kompostovanie,
- minimalizovať negatívne vplyvy výrobných prevádzok na ŽP vysadením izolačnej zelene

C.IV.9 Opatrenia na ochranu kultúrno-historických zdrojov:

- zvýšiť povedomie obyvateľstva o kultúrnom dedičstve regiónu,
- obnoviť a doplniť prvky, znaky a symboly kultúrno-historickej hodnoty krajiny, vrátane prvkov regionálnej architektúry,
- podporiť návrhy na zdokumentovanie pamätihodností obce.

C.IV.10 Opatrenia z hľadiska kontaminácie pôdy a horninového prostredia:

- pri realizácii stavieb zabrániť kontaminácii z havárií,
- pri poľnohospodárskej činnosti prijať opatrenia tzv. ekologického hospodárenia,
- pri priemyselnej a remeselnej výrobe stavieb zabrániť kontaminácii z činnosti a havárií.

C.IV.11 Opatrenia z hľadiska seizmicity:

- pri stavebnom povolení a následnej realizácii stavieb povoliť stavebné konštrukcie navrhované a posúdené statikom, ktoré sú schopné eliminovať uvedené seizmické ohrozenie

C.IV.12 Opatrenia z hľadiska radónového rizika:

- pri stavebnom povolení a následnej realizácii stavieb v území so stredným radónovým rizikom navrhovať a riešiť stavebné konštrukcie, ktoré sú schopné eliminovať uvedené radónové riziko
- vhodnosť a podmienky využitia územia s výskytom nízkeho a stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa platného zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (v súčasnosti zákon č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a vyhlášok (v súčasnosti vyhláška

MZ SR č.528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia)

C.IV.13 Opatrenia v oblasti ochrany podzemných a povrchových vôd:

- rešpektovať ustanovenia platného zákona o vodách (v súčasnosti zákon č.364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov) a nakladanie s vodami realizovať v zmysle platného zákona o vodách (v súčasnosti zákon č.364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov, §17). Likvidáciu odpadových vôd riešiť dobudovaním verejnej kanalizácie na navrhovaných rozvojových plochách s cieľom napojenia všetkých objektov na verejnú kanalizáciu
- revitalizovať korytá a brehy vodných tokov vrátane doplnenia brehových porastov
- v rámci odvádzania dažďových vôd realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol navýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie v území, prečistenie, infiltrácia dažďových vôd a pod
- všetkými dostupnými prostriedkami zabrániť znečisťovaniu povrchových a podzemných vôd splaškovými vodami a komunálnym odpadom
- z hľadiska ochrany vodných tokov je zakázané meniť smer, pozdĺžny smer a priečny profil koryta, poškodzovať brehy, ťažiť z koryta zeminu a ukladať predmety do vodného toku, ktoré môžu ohroziť plynulosť odtoku vody v koryte, kvalitu vôd, zdravie ľudí a ich bezpečnosť, prípadne ukladať takéto predmety na miesta, z ktorých môžu byť splavené do vodného toku (§ 47 vodného zákona),
- ochranu vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov zabezpečiť, na poľnohospodársky využívaných územiach, vykonaním potrebných opatrení pri skladovaní, manipulácii a aplikácii hnojív a vhodnými spôsobmi obrábania pôdy.

C.IV.14 Opatrenia na zachovanie priaznivého stavu ovzdušia:

- dodržať Program starostlivosti o lesy,
- realizovať opatrenia na znižovanie imisí od stredných a malých zdrojov znečisťovania ovzdušia,
- zabezpečiť pravidelnú údržbu komunikácií, hlavne po zimnom období odstrániť zostatkový posypový materiál,
- v riešenom území neuvažovať s budovaním stredných a veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia; uvažovať s plynom, ako hlavným vykurovacím médiom v obci,
- všetky existujúce a navrhované komunikácie v zastavanom území riešiť so spevneným, bezprašným povrchom; na území mesta neumiestňovať také prevádzky, ktoré by prašnosťou a produkciou škodlivých látok mohli nevhodne ovplyvniť kvalitu ovzdušia,
- vplyv emisnej záťaže dopravy na okolitú obytnú výstavbu korigovať výsadbou zelene na plochách zelene pozdĺž týchto komunikácií v obytnom území; rešpektovať ustanovenia platného zákona o ovzduší (v súčasnosti zákon č.137/2010 Z.z. o ovzduší v znení neskorších predpisov),
- neumiestňovať v obytnom území prevádzky produkujúce zápach a exhaláty,
- v navrhovaných a existujúcich prevádzkach výroby neumiestňovať výrobné prevádzky produkujúce zápach a exhaláty,
- v riešenom území vo väzbe na obytné územie nebudovať poľné hnojiská ani iné prevádzky a zariadenia, ktoré by zápachom obťažovali uvedené územie,
- pri umiestňovaní výrobných prevádzok, vrátane nových prevádzok v existujúcich areáloch, dôsledne rešpektovať a realizovať legislatívu v oblasti pred účinkami zápachu pred prípadnými negatívnymi vplyvmi, ktorými sa zabezpečí ochrana okolitej obytnej zóny

C.IV.15 Opatrenia z hľadiska obmedzenia hluku a vibrácií:

- neumiestňovať v riešenom území prevádzky produkujúce hluk a vibrácie,
- akceptovať ochranné pásma z umiestnenej nadradenej cestnej dopravy, v ochrannom pásme neumiestňovať obytnú výstavbu,
- pri prevádzkovaní telovýchovných a športové zariadení, rekreačných podujatí v obci na plochách športu a rekreácie regulovať a usmerňovať činnosť tak aby nepriaznivo neovplyvňovala okolie, najmä obytnú zástavbu hlukom, prachom alebo svetlom v súlade s platným zákonom o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (v súčasnosti zákon č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, §22, ods.2)
- pri realizácii nových komunikácií a rekonštrukciách ciest je nutné postupovať v súlade s platnými vyhláškami o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a požiadavkách na objektivizácii hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí (v súčasnosti vyhláška MZ SR č.237/2009 Z.z., ktorou sa dopĺňa vyhláška MZ SR č.549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a požiadavkách na objektivizácii hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí)

- v existujúcich a navrhovaných výrobných zónach neprekračovať stanovené hodnoty prašnosti hluku, vibrácií a svetla nad prípustnú mieru v súlade s platným zákonom (v súčasnosti zákon č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, §22 ods.2)

C.IV.16 Ďalšie opatrenia v oblasti obmedzenia negatívnych vplyvov na bývanie pracovné a životné prostredie:

- v prípade umiestnenia objektov občianskej vybavenosti v riešenom území akceptovať podmienku nenarušenia pohody a kvality bývania v dotykovom obytnom území, napr. zásobovaním či samotnou prevádzkou
- v prípade umiestnenia aj funkcie drobnej občianskej vybavenosti v stavbách s bývaním (bytových domoch a rodinných domoch) akceptovať podmienku umiestnenia len prevádzok služieb nevýrobného charakteru a takých funkcií ktoré nebudú mať negatívny vplyv na pohodu a kvalitu bývania a ktoré nebudú zdrojom akýchkoľvek škodlivých faktorov pracovného a životného prostredia
- zabezpečiť posúdenie možného negatívneho vplyvu ovplyvňujúceho kvalitu a pohodu bývania zo zdrojov existujúcich a navrhovaných činností a prevádzok na zdravie obyvateľov v navrhovanej obytnej výstavbe z komunikácií nadradenej dopravy a prevádzok výrobného charakteru
- v areáli hospodárskeho dvora poľnohospodárskej výroby neumiestňovať služby a prevádzky, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na kvalitu a pohodu bývania okolitej existujúcej a navrhovanej výstavby a mohli by byť zdrojom škodlivých faktorov pracovného a životného prostredia a tiež neumiestňovať prevádzky, ktoré sa vzhľadom na charakter činnosti a spôsob prevádzky vzájomne vylučujú

C.IV.17 Opatrenia na zníženie množstva odpadov:

- dôsledne zabezpečiť v riešenom území realizáciu triedeného zberu odpadu, s cieľom zníženia odpadov vyvázaných na zmluvne zabezpečenú skládku,
- rešpektovať v území ustanovenia platného zákona o odpadoch (v súčasnosti zákon č.79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov):
 - 1) zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu pre každú domácnosť v objektoch IBV, a jednotlivé areály s HBV, OV a ostatné prevádzky v obci, s potenciálom produkcie biologicky rozložiteľného odpadu, kompostér pre medzuskladnenie tohto druhu odpadu a zabezpečiť jeho pravidelný odvoz na zhodnotenie,
 - 2) pravidelný odvoz, zhodnotenie a zneškodňovanie oddelených zložiek vytriedených komunálnych odpadov a tiež drobných stavebných odpadov a nebezpečných odpadov,
 - 3) v katastrálnom území riešiť postupnú sanáciu a rekultiváciu skládok odpadu, prednostne skládky v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia a prvky miestneho systému ekologickej stability a tiež zamedziť znečisťovaniu brehov tokov a iných priestorov odpadmi,
- pravidelný monitoring územia,
- sanovať nelegálne vzniknuté skládky,
- naďalej vyvážať TKO a stavebný odpad na riadenú skládku odpadov mimo k. ú. obce,
- v katastrálnom území neuvažovať o zriadení skládok odpadov,
- zabezpečiť sanáciu a rekultiváciu území po nepovolených skládkach odpadov, zabezpečiť dôslednú separáciu odpadov na zbernom dvore

C.IV.18 Opatrenia vyplývajúce z národného dokumentu "Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy".

Navrhované adaptačné opatrenia v jednotlivých oblastiach, bod 8.3 Sídlné prostredie – navrhované adaptačné opatrenia pre samosprávy :

1) Opatrenia proti častejším a intenzívnejším vlnám horúčav

- zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v sídle,
- zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napr. vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, tienením transparentných výplní,
- podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre,
- zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v sídlach,
- zabezpečiť prispôsobenie výberu drevín pre výsadbu v sídlach meniacim sa klimatickým podmienkam,
- vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do príľahlej krajiny,

2) *Opatrenia proti častejšiemu výskytu silných vetrov a víchric*

- zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa alebo spoločenstiev drevín v extraviláne,
- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie,
- zabezpečiť dostatočný odstup stromovej vegetácie od elektrických vedení,

3) *Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha*

- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
- podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov,

4) *Opatrenia proti častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok*

- zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu,
- zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajiny pokrývky, s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne obce a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v intraviláne,
- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídle,
- zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí,
- usmerniť odtokové pomery pomocou drobných hydrotechnických opatrení,
- zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy.

Pre čo najširšie uplatnenie uvedených opatrení je potrebné rešpektovať legislatívu platnú pre jednotlivé zložky krajiny.

C.V Porovnanie variantov zohľadňujúcich cieľ a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Záväzným výstupom územného plánu je jeho záväzná časť, ktorá obsahuje návrhy regulatívov územného rozvoja s presne formulovanými zásadami priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Tieto môžeme zoskupiť podľa charakteru do troch skupín:

- krajinnno-ekologické kritériá (regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability územia a starostlivosti o životné prostredie),
- socio-ekonomické kritériá (regulatívy pre plochy bývania, občianskeho vybavenia, výroby, regulatívy dopravy),
- technicko-ekonomické kritériá (regulatívy technickej infraštruktúry – vodovod, kanalizácia, energie, časová koordinácia výstavby).

Dôležitosť jednotlivých kritérií je stanovená ich záväznosťou. Všetky boli určené a stanovené z hlavného hľadiska trvalo udržateľného rozvoja.

2. Porovnanie variantov

Návrh územného plánu sa vypracováva v jednom variante (v súlade s § 22 stavebného zákona) a v rámci správy o hodnotení sa porovnáva aj s nulovým variantom, t.j. so stavom, v ktorom sa obec nachádza v súčasnosti za predpokladu, že sa návrh územného plánu nebude realizovať.

Ako vyplýva z porovnania, strategický dokument jednoznačne skvalitní životné prostredie. Významnejším negatívom je len záber pôdy, ktorá však v kontexte Slovenska nepatrí medzi produkčné a pohybuje sa v nižších hodnotách kvality.

V prípade, že územný plán nebude schválený, t.j. bude existovať nulový variant, bude územný rozvoj obce výrazne obmedzený vzhľadom na nutnosť dodržiavania § 11 ods. 2 a § 139a) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, podľa ktorého obec je povinná mať územný plán obce ak uskutočňuje rozsiahlu novú výstavbu a prestavbu alebo umiestňuje verejnoprospešnú stavbu.

V prípade, že sa územný plán schváli, bude rozvoj obce pokračovať v hraniciach prípustných regulatívov, ktoré stanovuje územný plán v záväznej časti.

C.VI Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Proces hodnotenia vychádza metodicky zo zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Návrh územného plánu, ako i správa o hodnotení, vychádza z komplexných prieskumov a rozborov územia obce vrátane spracovaného krajinnno-ekologického plánu, vykonaných v procese spracovávaní územného plánu obce, z Krajinnno-ekologického plánu obce Žaškov, ktoré analyzovali stav životného prostredia a problematiku ochrany prírody a krajiny. Pri tvorbe územného

plánu boli zohľadnené princípy trvalo udržateľného rozvoja územia a platné právne predpisy, nadradené platné dokumenty, koncepcie a, stratégie a to metódou analýzy a syntézy poznatkov.

C.VII Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Pri vypracúvaní správy o hodnotení bolo problematické zdôvodňovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie. Samotný územný plán nemá priamy vplyv na životné prostredie, pretože ide o plánovací dokument a jeho riešenie vychádza z princípov trvalo udržateľného rozvoja, jeho realizáciou sa však zvýši kvalita životného prostredia a kvalita života obyvateľov obce.

Vzhľadom na dikciu zákona č.24/2006 Z. z. je vždy potrebné osobitne posúdiť vplyvy na životné prostredie pri jednotlivých činnostiach (EIA), ktoré sú v prílohách uvedeného zákona, pri územnom konaní, resp. stavebnom povolení.

C.VIII Všeobecné záverečné zhrnutie

Územný plán predstavuje základný záväzný dokument na usmerňovanie a regulovanie vývoja obce a dosiahnutie súladu všetkých činností v obci. Člení sa na textovú a grafickú časť, pričom textová časť je rozdelená na smernú a záväznú. V záväznej časti sú definované zásady a regulatívy priestorového usporiadania obce, prípustné, obmedzené a zakázané funkčné využívanie plôch, zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, územný systém ekologickej stability a tvorby krajiny, zásady a regulatívy využívania prírodných zdrojov a kultúrno-historických hodnôt, stanovuje zásady a regulatívy dopravného a technického vybavenia a občianskeho vybavenia územia, určuje plochy pre verejnoprospešné stavby a navrhuje hranice zastavaného územia obce.

Územný plán navrhuje dostatočný rozvoj plôch pre bývanie, rekreačné a športové aktivity, ako aj plochy pre malé výrobné služby a prevádzky, navrhuje riešenie environmentálnych problémov ako je vodovod, kanalizácia a odpady, rešpektuje prvky ekologickej stability územia a vyhlásené a navrhované chránené územia a prvky ekologickej stability územia. V záväznej časti definuje aj ekostabilizačné opatrenia a verejnoprospešné stavby.

Záverom je možné konštatovať, že návrh riešenia územného plánu predstavuje vhodný, optimálny rozvojový dokument pre obec v dlhodobom horizonte, umožňuje primeraný rozvoj obce vo všetkých sférach rozvoja.

Správa o hodnotení strategického dokumentu obsahuje rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č.5 zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

C.IX Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová
- autorizovaný architekt SKA

.....
podpis, pečiatka

C.X Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- Prieskumy a rozbor obce Žaškov, 10-12/2016
- krajinnoekologický plán obce Žaškov, 12/2016
- Zadanie pre Územný plán obce Žaškov, 28.11.2017
- Návrh Územného plánu obce Žaškov, 07/2018

C.XI Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Žaškove, dňa10.2018

Milan Pavlovčík, starosta obce Žaškov

.....
podpis, pečiatka

Príloha č.1: Vyhodnotenie požiadaviek určených v rozsahu hodnotenia

Príloha obsahuje vyhodnotenie *špecifických požiadaviek*, ktoré vyplynuli z Rozsahu hodnotenia pre hodnotenie vplyvov návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Žaškov“ na životné prostredie zo dňa 17.10.2016 pod č. j. OU-DK-OSZP-2016/007057-04.

Špecifické požiadavky

Zo stanovísk doručených k oznámeniu a z obsahu oznámenia vyplynula potreba v správe o hodnotení riešiť podrobnejšie rozpracovať nasledovné okruhy otázok súvisiacich s navrhovaným strategickým dokumentom:

2.2.1 Pri príprave správy o hodnotení strategického dokumentu a samotného strategického dokumentu zohľadniť požiadavky a pripomienky všetkých dotknutých orgánov a dotknutých obcí, ktoré boli zaslané k oznámeniu.

V strategickom dokumente boli zohľadnené všetky požiadavky a pripomienky dotknutých orgánov štátnej správy a správcov sietí, ktoré prišli k začiatku obstarávania strategického dokumentu.

2.2.2 Vykonať environmentálne posúdenie návrhu územnoplánovacej dokumentácie na prvky územného systému ekologickej stability.

Návrh strategického dokumentu rešpektuje prvky územného systému ekologickej stability, nezasahuje do nich nevhodnou činnosťou. V záväznej časti riešenia strategického dokumentu sú navrhnuté opatrenia na ich ochranu, hodnotiaca správa - kap. C.IV Navrhované opatrenia..., bod C.IV.3 Opatrenia na ochranu prvkov ÚSES, str.39.

2.2.3 Strategický dokument riešiť v súlade so záväznou časťou Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja v znení jeho neskorších zmien a doplnkov.

Strategický dokument je riešený v súlade so záväznou časťou ÚPN VÚC Žilinského kraja v znení jeho všetkých zmien a doplnkov uvedených v kap.B.2, str.13 -19.

2.2.4 V celom rozsahu rešpektovať a zohľadniť požiadavky a pripomienky Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Sekcia záležitostí EÚ a Zahraničných vzťahov, Odbor rozvoja dopravnej infraštruktúry, Oddelenie dopravného modelovania a infraštruktúry prot.: 23748/2016/AA11-SZEÚ/60206 zo dňa 26.09.2016.

Strategický dokument je riešený v súlade so všetkými uvedenými nadradenými strategickými dokumentmi. Požiadavky vyplývajúce zo stanoviska boli primerane zapracované do záväznej časti strategického dokumentu, hodnotiaca správa - kap. B.I bod 5.Nároky na dopravu a inú infraštruktúru, kap. B.II bod 4. Hluk, kap. C.IV.15 Opatrenia z hľadiska obmedzenia hluku a vibrácií.

2.2.5 V celom rozsahu rešpektovať a zohľadniť požiadavky a pripomienky Ministerstva životného prostredia SR, Sekcia ochrany prírody, biodiverzity a krajiny, č.: 7640/2016-6.3 zo dňa 28.09.2016.

Strategický dokument je riešený v súlade so všetkými uvedenými požiadavkami, primerane zapracovanými do záväznej časti strategického dokumentu, hodnotiaca správa - kap. C.II, bod 8. Chránené územia..., územný systém ekologickej stability..., str.27-3; kap. C.IV Navrhované opatrenia.... str.38-43 (primerane).

2.2.6 V celom rozsahu rešpektovať a zohľadniť požiadavky a pripomienky Ministerstva životného prostredia SR, odboru štátnej geologickej správy, prot.: 3053/2016-7.3, 52835/2016 zo dňa 28.09.2016.

Strategický dokument je riešený v súlade so všetkými uvedenými požiadavkami, primerane zapracovanými do záväznej časti strategického dokumentu, hodnotiaca správa - kap. B.I, bod 3.Suroviny, str.8; kap. B.II, bod 3. Odpady, str.10; bod 5.Žiarenie a iné fyzikálne polia, str.11; kap. C.II body 1.5 Geodynamické javy, str.13 a 1.8 Stav znečistenia horninového prostredia, str.1. V území sa nevyskytuje environmentálna záťaž, nachádza sa v k. ú. Párnica.

2.2.7 a) V celom rozsahu rešpektovať a zohľadniť požiadavky a pripomienky Okresného úradu Dolný Kubín, odboru starostlivosti o životné prostredie, štátnej správy ochrany prírody a krajiny, prot.: OU-DK-OSZP-2016/007151 zo dňa 05.10.2016.

Strategický dokument je riešený v súlade so všetkými uvedenými požiadavkami, primerane zapracovanými do záväznej časti strategického dokumentu, hodnotiaca správa - kap. C.II, bod 8. Chránené

územia,..., územný systém ekologickej stability..., str.27-3; kap. C.IV Navrhované opatrenia.... str.38-43 (primerane).

b) požiadavky a pripomienky Okresného úradu Dolný Kubín, odboru starostlivosti o životné prostredie, štátnej správy ochrany vôd, prot.č.. OU-DK-OSZP-2016/007176 zo dňa 22.09.2016.

Požiadavky, vyplývajúce zo stanoviska, boli primerane zapracované do záväznej časti strategického dokumentu, hodnotiaca správa - kap. B.I, bod 2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie, str.8;kap. C.II bod 4. Vodné pomery....., str.14; kap. C.IV Navrhované opatrenia....str.38 - 43 (primerane).

c) stanoviská a požiadavky Okresného úradu Žilina, odboru starostlivosti o životné prostredie, odd. štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja, prot. č.: OU-ZA-OSZP2/2016/037954/GR zo dňa 21.09.2016.

Strategický dokument je riešený v súlade s uvedenými požiadavkami: nenavrhuje výstavbu priemyselných parkov a v plnom rozsahu rešpektuje požiadavky na ochranu podzemných a povrchových vôd, vid' hodnotiaca správa kap. C.IV Navrhované opatrenia....., bod C.IV.4 Opatrenia na ochranu vodných tokov a plôch, str.39, bod C.IV.13 Opatrenia v oblasti ochrany podzemných a povrchových vôd, str.41; ako aj požiadavky na riešenie problematiky odpadového hospodárstva, vid' hodnotiaca správa kap. C.IV Navrhované opatrenia....., bod C.IV.17 Opatrenia na zníženie množstva odpadov, str.42. Strategický dokument je v súlade so záväznou časťou nadradenej územnoplánovacej dokumentácie ÚPN VÚC Žilinského kraja, rešpektuje zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy pri jej nepoľnohospodárskom využití a rešpektuje ustanovenia zákona č.7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami.

2.2.8 V celom rozsahu rešpektovať a zohľadniť požiadavky a pripomienky Okresného úradu Žilina, Odboru výstavby a bytovej politiky, odd. územného plánovania, prot. č. OU-ZA-OVBP1-2016/038308/KRJ zo dňa 26.09.2016.

Strategický dokument je obstarávaný a riešený v súlade so zákonom č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, s vyhláškou MŽP SR č.55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, ako aj s metodickými usmerneniami MDVRR SR.

2.2.9 V celom rozsahu rešpektovať a zohľadniť požiadavky a pripomienky Okresného úradu Žilina, Odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva, prot. č. OU-ZA-OOP4-2016/038333-2/KOZ zo dňa 23.09.2016 v nadväznosti na informáciu OÚ Žilina, odbor OPRP, prot. č. OU-ZA-OOP4-2016/035810-2/SUR zo dňa 21.09.2016.

Požiadavky, vyplývajúce zo stanoviska, boli primerane zapracované do strategického dokumentu, hodnotiaca správa - kap. B.I bod 1. Pôda..., str.6,7.

2.2.10 V celom rozsahu rešpektovať a zohľadniť požiadavky a pripomienky Krajského pamiatkového úradu Žilina, č. spisu: KPUZA-2016/20450-2/74764/JUR zo dňa 04.10.2016.

Strategický dokument je riešený v súlade s uvedenými požiadavkami, ktoré boli primerane zapracované do záväznej časti strategického dokumentu, hodnotiaca správa - kap. C.II, bod 10. Kultúrne a historické pamiatky..., str.32.

Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová
- autorizovaný architekt SKA

.....
podpis, pečiatka